

The Project Gutenberg eBook of Kellarikerroksessa: Viisinäytöksinen näytelmä, by Elvira Willman

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Kellarikerroksessa: Viisinäytöksinen näytelmä

Author: Elvira Willman

Release date: January 19, 2005 [EBook #14738]

Most recently updated: December 19, 2020

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KELLARIKERROKSESSA: VIISINÄYTÖKSINEN NÄYTELMÄ ***

Produced by Matti Järvinen and PG Distributed Proofreaders.

KELLARIKERROKSESSA.

VIISINÄYTÖKSINEN NÄYTELMÄ.

Elvira Willman-Eloranta.

Ensimmäisen kerran julkaissut
Vihtori Kosonen 1907.

Näyttelemisehdoista on sovittava tekijän kanssa.

HENKILÖT:

LAITINEN, ajuri.

LAITISKA.
OSKAR }
HENNA }
SIGRID } heidän lapsensa.
SELIM }
ROSA }
ANNETTE, Laitiskan sisar, ravintoloitsija.
AIRI, hänen lapsensa.
ALMA }
LIISI } naimattomia naisia.
NANNA }
VIKSTEDT, teol. kand.
EDGAR HISINGER, varatuomari.
GEORG TAUBE, pankin virkamies.
MIKKO HÖIJER, ylioppilas.
HEINONEN, suutari.
FIINA, hänen sisarensa.
AUGUST ANNALA } työmiehiä.
VIKTOR SOININEN }
ERKKI, raitiotievaunun konduktööri.
POLIISI.
LAITISEN KOLME PIENEMPÄÄ LASTA.
KANSAA.

Aika nykyinen, tapahtuu Helsingissä.

Ensimmäinen Näytös.

Piha. Perällä oikealle portti, josta näkyy katu, jonka toisella puolella kohoaa komea kivitalo, jonka seinään on kirjoitettu "Isänmaa" Sanomalehden toimitus. Perällä vasemmalle on kaksikerroksinen puurakennus, jonka kivijalassa on ovi, josta johtaa kaksi porrasta alaspäin. Oven kohdalla on kirjoitettu seinään "Talonmies" oikealle, vasemmalle on kirjoitettu "A. V. Heinonen, jalkineitten tekijä." Oikealla kiviseinä, ja rappeutunut puurakennus, jonka oven pielessä on silittäjän kyltti allekirjoituksella "Alma Sandberg, Pesoa ja kiiltosilitystä". Vasemmalla on korkea lauta-aita sekä talli ja muut ulkokuoneet. Piha on ahdas ja alaspäin luisuva.

1:nen KOHT.

Alma ja Liisi oikeanpuolisen puurakennuksen ikkunassa. Sanni ikkunan alla. Liisi on solakka ja vaaleaverinen, kasvonpiirteet hienot vaan elähtäneet. Alma on tumma ja punakka, vartalo liian lihava, puku huolimaton. Sanni on ruma ja keskivärinen, hermostuneen näköinen.

SANNI.

Naurakaa te vaan minulle, mutta sen sanon teille, että minä vaikka ryömimällä tahdon tästä liejusta päästä. Millä te luulette voivanne itseänne elättää, kun tulette vanhoiksi!? Ei herrojen antirahoilla pääomia koota. Vai luotatteko te luitten kokoomiseen hyyskien alta!?

LIISI.

Mitä sinä nyt siis aiot tehdä?

SANNI.

Minä menen neuloma-oppiin.

ALMA.

Onko sinulla rahaa pankissa maksaaksesi kurssisi?

SANNI.

Minulla on neljäkymmentä markkaa!—Jos en osta uutta talvisakettia, voin suorittaa niillä rahoilla

kurssimaksun—ja jos elän taitavasti, niin ansaitseen sen ajan ruokani—jonka käyn opissa. Sitten kyllä tulen toimeen.

ALMA.

Mutta jos kurssissa saavat tietää, millä tavalla ruokasi ansaitset, niin sinut potkitaan ulos ovesta.—

SANNI.

Mutta minä en sittenkään heitä tuota tuumaa. Minä olen väsynyt tähän elämään, sillä minä olen siksi liian kunnollinen ihminen.—

ALMA.

Sano, että "affäärisi" on alkanut käydä huonosti.—

SANNI.

Te sydämettömät!—Te luulette, että kaikilta ihmisiltä on häpeän tunto hävinnyt niinkuin teiltä. Mutta minussa, minussa on häpeän tunnetta. Minä en ole ammattiani valinnut kevytmielisesti—vaan pakosta— sittenkun tuo polyteknikkolainen minut petti.—

LIISI.

Et kevytmielisesti? Frågas billigt. Miksi seurustelit polyteknikkolaisten kanssa?

SANNI.

Voinko minä uskoa hänestä paha kun hän ei ollut koskaan ennen sopimattomasti käyttäytynyt—vaikka hän eräänä sunnuntaina, kun herrasväki oli poissa—oh—sitä roistoa.—

ALMA.

Vääryyttä minullekin on tehty. Vaan minä en aio tulla hulluksi kuin sinä! Neuloma-oppiin.—Jaksatko sinä neuloa!? Neulo vaan—mutta minä en ainakaan aio vähästä palkasta tappaakaan itseäni herrasväen rimpsujen silytyksellä. Viime vuonnakin oli pääni auki kuusi kuukautta.— Luuletko, että se voimia lisää—ja jos nytkin tulen työstä hikiseksi, niin rupeaa päätäni heti pakottamaan.—En ole niin terve kuin miltä näytän.—Kaikesta tästä saan kiittää tuota perämiestä, joka palveli samassa laivassa kuin minä. Mitä pikkukaupungissa kasvanut ihminen suurkaupungin elämästä ymmärsi—ja minulla ei ollut rasvaisia päiviä sen kasvatusäitini luonakaan. Nälkä ja vilu ja raha minut sokaisi.

SANNI.

Sinä suostuit hyvällä, vaan minulle on tehty vääryyttä. Minä en ole ikinä tästä elämästäni pitänyt. —

LIISI.

Tahdot sillä sanoa, että me siitä pidämme! Noh, on se yhtä hauskaa kuin neuloma makasiineissa 1:25 pennillä päivässä.—Ainakaan en minä viitsi itseäni tylsistyttää ja rääkätä neulomahevosenä.—Saada finnejä kasvot kirjavakseen ja harmaan ihovärin.—Jos minä olisin ollut rikas, olisin ollut mieluummin laulajatar.—

SANNI.

Pyrihän teatteriin.

LIISI.

En kelvannut enää sinne, kun olin ollut tarjoilijana "Café Suédoissa".

SANNI.

Niinkuin se olisi ollut syy. Sinulla ei ollut lahjoja.

LIISI.

Oli. Olisi minulla ollut yhtä hyvä ääni kuin Aino Achtella ja vartalo— mutta kohtalo sorti.

SANNI.

Kustansihan tukkukauppias sinulle laulutunteja.—

LIISI.

Mutta tekikö hän sen ilmaiseksi?—Menetin hänen tähtensä ääneni.— Mutt'ei maksa vaivaa puhua siitä.—Kosk'en saanut nousta maineen kukkuloille, luisuin alaspäin, sillä muuripruukkia en viitsinyt äitini tavalla kantaa talonisäntien kostuttamiseksi—en—enkä mennyt työläisvaimona kurjuudella tapettavaksi.

SANNI.

Mutta minä menen vielä kerran naimisiin—sanoihan lääkäri, että kolmen vuoden perästä olen terve— ja sitten muutan maalle—kotipaikalleni. —Siellä on minulla sisar torpan emäntänä—eikä siellä kukaan minua tunne eikä pilkkaa. Siellä saan vielä itselleni kunnan miehen ja kauniita lapsia.—

ALMA.

Kyllä vielä kyllästyit torpanemännän siveelliseen köyhyyteen.—

LIISI.

Sinä et viihdy talonpoikien seurassa—et—

SANNI.

Hyvästi!—Minä sittenkin näytän, että minäkin osaan elää kuin muut ihmiset.—

LIISI.

Lycky tykö! Mistä saat kunnan ihmisen luona asunnon, jossa voisit työtä tehdä ja ottaa vastaan työnantajia. Mistä neulomakoneen?—Tule meille —meillä on uutta hyvää likööriä—ja linnunpaistia.— Sinä olet hassu, jos et ymmärrä, että se on yhdentekevää miten elää. Onnettomuudeksi se sittenkin on. (Sanni pois). Sanni rukka uskoo mailman parannukseen nöyrytyksen ja kristillisen siveellisyyden kautta. Tyhmää uskoa. Kah Nanna!—Mitä sinä tiedät?

2:nen KOHT.

Edelliset ja Nanna perästä alakerroksesta paitsi Sannia.

NANNA.

Mitenkä jaksatte?

ALMA.

Hyvin!

LIISI.

Sinä olet kihloissa!

NANNA.

Niin, Erkin kanssa.—Erkki on kyllä köyhä, hänellä on 80 markkaa kuussa, kun hän on vaan raitiotievaunun ylimääräinen konduktööri— mutta minä neulon koruompelua—ja Erkki antaa rahoja hiukan lisää. Nyt Erkki on hakenut itsensä raittiusseura Aamuruskon huoneuston vahtimestariksi—jos hän sen paikan saa, pääsemme naimisiin, sillä minä voin hoitaa sitä virkaa, kun Erkki on konduktöörinä.
—

LIISI.

Jos raittiusseura Aamuruskon jäsenet saavat kuulla, mikä sinä olet ollut, niin—ajavat sinut ja Erkin pois.

NANNA.

En usko.—

LIISI.

Joka uskoo, hän tulee autuaaksi.—

NANNA.

Te ette usko, ett'ei meillekin voi onni koittaa—mutta minä en olekaan niin epäuskoinen kuin te.—

ALMA.

Vai niin.—Me emme rakenna tupaamme juoksevalle hiekalle, niinkuin virressä veisataan.—Milloin herrasväki viettää häitä?

NANNA.

Sitte, kun Erkki on saanut paikan.—

ALMA.

Ja siihen asti aiot elää kuun paisteella.—

NANNA.

Minä neulon koru-ompelua—ja Erkki auttaa ja sitten koetan saada jotain lainaksi.—

ALMA.

Panet kesäsakettisi talvikorjuun—panttikonttooriin?—Tuolla tulee ihmisiä—maisteri Vikstedt—joka käy köyhyyden majoissa— siveellisyyttä saarnaamassa.—Käänny hänen puoleensa.—

3:s KOHT.

Vikstedt, Annala ja Soininen tulevat perältä alakerroksesta.

VIKSTEDT.

Hyvät ystävät, kristillinen siveellisyys on niin tärkeä meille kaikille, että sen hyväksi on meidän annettava kaikki voimamme alttiiksi.— Tahdon painaa mieleenne muutaman sanan.—Eläkää itsekieltäymisessä, niin teistä tulee hyödyllisiä kansalaisia.—

SOININEN.

Kyllä—mutta siinä löytyy niin monta mutkaa.—

VIKSTEDT.

Siitä sanon.—Eläkää Herran pelvossa—niin tulette vahvoiksi.—

SOININEN.

Mutta luonto on ankara.—

VIKSTEDT.

Meidän tulee hillitä luontoamme ja välttää ajan kaksikielistä oppia, joka luonnollisuuden viehättävässä muodossa johdattaa meitä intohimojen pyörteeseen, joka lamauttaa toimintaamme, sillä vaistojemme tyydyttäminen on se, joka meidän henkisiä voimiamme riuduttaa ja lopullisesti murtaa.

ALMA.

Jesus. Kuinka se lyö flinttiin!—

VIKSTEDT.

Olisin hyvin kiitollinen, jos hankkisitte tilaajia sanomalehdellemme "Isänmaa."—Suomen kieli—Suomen kansallisuus—kansalaisten edistyminen kristillisessä siveellisyydessä on lehtemme ohjelma.—Suosittelemme ilmoitusosastoaamme.—Emme ilmoita väkijuomia.— (*Hyvästelevät*).

4:s KOHT.

Edelliset paitsi Vikstedt, myöhemmin Henna. Tytöt nauravat.

SOININEN.

Tunnetko noita?

ANNALA.

Tunnen. Ne ovat langenneita naisia. Tuo tumma on Alma Sandberg—avioton lapsi pikkukaupungista. Äiti oli paljas piika—isä pormestari, ylpeä ja ylevä lakiherra.

SOININEN.

Silloin voin hänen elämänsä ymmärtää.

ANNALA.

Lapsena häntä pidettiin kyllä lujilla vanhan akan luona, mutta mailmaan päästyään hän humaltui ja eräs perämies vietteli hänet. Tuo toinen on Liisi Silander. Äiti pesi rappusia Seurahuoneella.—Tytär kasvoi kauniiksi "taiteelliseksi" neitoseksi—hän meni teatteriin—jossa muuan koristemaalari opetti häntä ensin syömään hyvän ja pahan tiedon puusta—muuan kyppäri jatkoi alettua uraa ja pikku näyttelijä, joka ilmoitti, että Liisillä on kaunis laulun ääni. Liisi pyrki laulajattareksi, tapasi erään jalomielisen tukkukauppiaan, joka ei pitänyt tavaraansa liian kauan varastossaan. Nyt Liisi on luisunut kädestä käteen, eikä kelpaa enää muille kuin yhteiskunnan hylkiöille.

SOININEN.

Missä on syy tämän maailman mädännäisyyteen.—

ANNALA.

Ihmisten intohimoissa—tahi väärissä siveellisyyksikäsitteissä.—

SOININEN.

Mennään.—Minä tulen hulluksi kaikesta tästä.—

ALMA.

Annalan Aku ja Soinisen Viki.—Ku moron.—Eikö meikäläisiä enää tunneta?—

ANNALA.

Kyllä—mutta meidän on kiire.—

ALMA.

Tälläkö kertaa?—

ANNALA.

Aina sitä kiirettä on.—

ALMA (nauraa).

Oletko maisteri Vikstedt'in kanssa ruvennut valkoisen nauhan ritariksi —häh?

ANNALA.

(vaikenee).

ALMA.

Kauniita lapsia sanoi piru porsaita. (*Miehet poistuvat*).

ANNALA.

Hyvästi!

ALMA.

Menkää—menkää herran nimeen, ja lyökää päänne ensimmäiseen kiveen.—

LIISI.

Tule pukeutumaan! (*Liisi aamunutussa ikkunaan*). Kas kuinka Vikstedt kiikkaa tänne särjensilmillään.—Hapanta, hapanta sanoi kettu pihlajanmarjoista—(*nauravat*).

ALMA.

Tuolta tulee hullu Henna!—Hyvää iltaa Henna, mitä sinulle kuuluu?—

5:s KOHT.

Henna, edelliset.

HENNA.

Poliisikonstaapeli vie minut putkaan.

ALMA.

Ei se tee mitään. Siellähän minäkin olen ollut.—

HENNA.

Minä en tahdo olla sellainen kuin sinä.—Lakeija sanoi, että minulla ovat mustat silmäanalustat.—Se merkitsee, että minä olen huono nainen. Mutta minä sanoin—ei luulo ole tiedon väärtti.—Katsokaa tuota herraa kuinka se kyttää tänne.—Kuinka sen silmät kiiluvat.—Hyi miehiä—hyi.—Repisin heiltä silmät pois päästä—(*sylkee*). Hyi mokomia.—

LIISI.

Herrahan katso Hennan päälle, koska Henna on kaunis.

HENNA.

Minun ei tarvitse olla hänelle kaunis. Jumalan luomasta olen kaunis, vaan en hänen tähtensä.—Sinäkin Liisi viitsit moisia kärsiä.—

LIISI.

Kun sinä saat rakastajan, niin lepyt miehiin.—HENNA (raivoissaan).

Minä tapan sinut, jos vielä moisia sanoja suustasi syydät.—En ole mikään herrojen rakastettu, eikä sinun tarvitse minua solvata.—Äiti minua haukkuu, kun en voi pysyä palveluksessa, Oskar tahtoo minut murhata, sillä olen hänelle kotona tiellä, Sigrid vie minut putkaan, kun olen näin huono ihminen (*vetää huivin silmilleen*). Kun käyn näin, ei kukaan huomaa kuinka kurja minä olen—vaan ne näkevät sen sittenkin, —kun minä olen näin lihava.—Lihavuus on syntiä ja Jumala tykkää laihasta.

ALMA.

Mitä sitä laihaa piikuuttasi säästät herran pojalle, anna nyt paremmin tarvitsevillekin.

LIISI.

Älä ärsytä häntä enää Alma!—Jääkö Henna nyt kotiin?—

HENNA.

Jään.—En voinut palvella.—Tiedättekö—minä olin kerran kyökissä ja kuulin kuinka lakeija sanoi toiselle.—Kun Henna menee ulos, varustat sinä issikan ja sillä minä vien hänet johonkin.—Minä juoksin heti siitä talosta pois!

LIISI.

Henna menee takaisin palveluspaikkaansa—eihän Laitiskalla ole varaa Hennaa kotona pitää.—

HENNA.

En mene takaisin.—

LIISI.

Henna on nyt kiltti, niin Sigridkin tykkää Hennasta.—

HENNA.

En mene—en.—Se lakeija tappaa minut.—

LIISI.

Hyvästi sitten Henna.

HENNA.

Liisi, sinä joudut helvettiin, sanoi pappi tänään kirkossa.—(*menee Laitisen ovesta sisään*).

LIISI.

Siitä voi olla erimieltä.—Hoida sinä vaan omia asioitasi, äläkä muitten tekoihin sekaannu!

HENNA.

Onko minulla asioita?—Olenko minä sellainen kuin sinä, joka annat miesten solvata itseäsi. Sinä luulet, ett'ei kukaan tahdo elää toisin kuin sinä.

ALMA.

Oletko sinäkin yksi Herran ihme.—

LIISI.

Älä nyt viitsi häntä kiusata.—Tule pukeumaan Alma.

HENNA (raivoissaan).

Tuollaista kärsitään! Jos minä olisin talon isäntä niin kyllä minä teidät kyöräisin.—

5:s KOHT.

LAITISKA.

(*kävelee hitaasti, sillä hänellä on leini-tauti*).

Sinäkö täällä huudat Henna? Oletko päässyt näin aikaiseen illalla kaupungille?

HENNA.

Olen tullut itse.—

LAITISKA.

Herra auta, sinua!—Miksi olet lähtenyt kaupungille ilman herrasväen lupaa?—Nyt herrasväki taas

suuttuu ja erottaa sinut pois palveluksestansa.

HENNA.

En mene enää takaisin mokomaan palveluspaikkaan.—

LAITISKA.

Et mene?—Tämä on kolmas paikka jossa tänä vuonna palvelet—etkä siinäkään pysy.—

HENNA.

En mene—en.—Se lakeija tahtoi minut solvata.—**LAITISKA.**

Lakeija? Kuka sinua solvata tahtoi?—Ilman aikojasi ällittelet.—

HENNA.

Pakoitatteko tekin minua äiti?!—Silloin menen mereen.—

LAITISKA.

Koeta olla järkevä! Ei kukaan sinulle pahaa tahdo. Sinä vaan luulet.

HENNA.

Luulen—kun minä kuulin selvään, kuinka lakeija sanoi.—Kun Henna menee ulos, varusta issikka—ja minä vien hänet johonkin.—Hän olisi minut vienyt.—Tahdotteko, että minä tulen siitä hulluksi?—

LAITISKA.

En—en.—Mene sisälle.—Olen juuri keittänyt kahvia, Oskar tulee kirjapainosta, saamme puhua tästä.—Mene nyt—

HENNA.

Voi äiti, miksi pitää minun olla näin kurja!? (*vilkkaasti*) Mutta koska he muutenkin minusta näkevät, että olen huono nainen, niin miksi en sitä olisi?—Saisin ainakin rahaa—äiti—rahaa—

LAITISKA.

Mene nyt kahvia juomaan, niin saamme siitä puhua.—

HENNA.

Saisin rahaa—en—ennemmin menen mereen—(*pois*).

6:des KOHT.

LAITISKA (askaroitsee vesijohdon äärensä).

FIINA. (vasemmalta).

Hyvää iltaa Laitiska!

LAITISKA.

Jumal' antakoon!

FIINA.

Hennako täällä huusi?—

LAITISKA.

Henna.

FIINA.

Onko hän jälleen pahempi?—

LAITISKA.

On.

FIINA.

Se on kauheaa!—Eikö häntä saa millään paremmaksi?—

LAITISKA.

Lääkäri sanoo olevan hyvin vähän toivoa, että hän paranee koskaan—jos ei saa erinomaista hoitoa.—Miten sitä meikäläinen saa?—Kunhan vaan ei tulisi raivohulluksi.—

FIINA.

Mikä hänet tuollaiseksi on tehnyt?

LAITISKA.

Sigrid sanoo, että hän on kerran säikähtänyt. Henna on sen selvempänä hänelle kertonut.—

FIINA.

Säikähtänyt!—Miten?—

LAITISKA.

Sitä ei Sigrid kertonut—vaan kova se säikähdys lie ollut, koska se Hennan vereen niin on mennyt. Nyt hän pelkää miehiä ja voivottaa, ett'ei uskalla palvella siellä, missä on herroja.—Kaksi vuotta on hän ollut tuollainen.—Sitä ennen palveli hän Pietarissa.—Sieltä hänet täytyi lähettää kotiin. Selma hänet sinne toimitti ja sieltä takaisin.—

FIINA.

Onko teillä Pietarissa vielä yksi tytär?

LAITISKA.

On!—Yhdeksän niitä lapsia kaikkiaan on meillä.—

FIINA.

Hyvät ystävät! Ja tuon Hennankin piti tulla mielipuoleksi.—

LAITISKA (itkee).

Väliin minä ajattelen, että miksi Herra on minulle näin raskaan kuorman pannut; mitä pahaa minä olen tehnyt!?

FIINA.

Älkää itkekö.—Kyllä kaikki vielä paranee. Veljeni käski huomenna teidän käydä meillä, kun—tuota—veljeni.—Hän on hyvin kunnollinen mies—ei hän tosin ole nuori, eikä kauniskaan—eikä enää liioin tervekkään.—Monen vuotinen suutarintyö hivuttaa ruumiin voimia—vaikk'ei hän paljon juokaan, joskus kun sattuu—millä työmies muuten huvittelee—mutta kyllä hän osaa työtä tehdä.—Ja hyvin me tullaan toimeen, kun taiten eletään—ei liikoja huoneita pidetä—kyökki ja verstaas, josta kadunpuoli on puotina.—Kyllä vähän nahka haisee, mutta—jokaisella ammattilaisella pitää olla merkkinsä.—Muurari on rapakossa ja konetehtaalainen nokinen.—Leipuri yksin on valkoinen (*nauraa*). Tulkaa nyt meille—se veljeni—. Teillä on monta tyttöä—ja huonomman miehen voisi saada kuin meidän Antin.—Kuihtuvat ne tytön posket suutarin verstaassa—mutta kuihtua täytyy työmiehen vaimon posket—eikä se tupakkatehdas ole herrassalonki—eikä—tuo—hutsu-ammattikaan näy voimia lisäävän.—Tulkaa meille,—onhan Antilla hiukan rahojakin.—Meillä ollaan niin visuja—ei tuhлата pyykkiin, eikä panna rahoja kermaan.—Jaa.—Vesi on työmiehen särvin.—Laihana kepeänä hyppii.—Voinhan sen teille kuiskata—Antti meinaa teidän Sigridiä.—

LAITISKA.

Ei minulla ole mitään Anttia vastaan.—Työmies—kuin työmies— Ei Sigrid voi tehtaassakaan kauan olla—kun on myös rintatautinen— ja juohan tuo Laitinenkin—ett'ei paljon kotia jää—tietäähän sen, kun täytyy katunurkissa issikkarattailla torkkua—täytyy lämmitellä. —Ja kun herrat tarjoovat aina muuttoaikana ryypyt—sillä se huonekalujen nosteleminen on niin raskas, ett'ei muulla kuin viinalla yksin käy päinsä, niin sitä tulee ryypiskellyksi liian paljon.—Talon isäntä lupasi sanoa meidät ylös ja ottaa hevosen hyyryvelasta takavarikkoon.—Ei sitä vähästä tahdo saada maksetuksi.—Oskarkaan ei anna paljoa kotiin—kun—ne kirjaltajat juovat kaikki.—Ei kotikaan ole hauska—ja nuorena on hänkin saanut mennä kannikkaa hakemaan ja joutunut maailman jalkoihin—ja kun ei tiedä kuinka kauan saa elää.—Synkkyys on kaikkialla.—

FIINA.

Olueella nuokin raukat itseään virvoittavat.—Yksi menee iltaista iloansa varten riistaa hakemaan.—

(Alma saali selässä yli pihan ulos portista.)

LAITISKA.

Oi voi! Voisi minulla olla sekin risti, että tyttäreni olisi tuollainen! —

FIINA.

Sanokaas muuta! Mutta kiittäkää luojaa ett'ei niin ole. Mitenkä tyttärenne Pietarissa jaksaa?

LAITISKA.

Työtä on paljon, jos on palkkaakin.—Valittaa vatsatautia.—

FIINA.

Kyllä kotimaassa olisi sentään helpompi olla.

LAITISKA.

Meni koettamaan onneaan.—Onhan hän nyt voinut lähettää vähän rahaakin kotiin.—Jaa—isä tulee pian roskineen kotiin—Hyvästi vaan —(*akat pois*).

7:mäs KOHT.

Oskar, Alma.

OSKAR.

Minun on niin vilu.—

ALMA.

Olenko minä mikään lämmitysuuni?—

OSKAR (vähän päihtynyt).

Kirjapaino on niin pimeä.—Ei siellä ole aurinkoa—vaan— painomustetta.—Tiedätkö miltä se tuntuu!— Helvetin esimaulta.—Se tekee veren päässä ihan sakeaksi—siksi niin viluttaa—Alma—anna minun tulla luoksesi tänä iltana.—

ALMA.

Mutta jos meille tulee herroja tänään.—

OSKAR.

Siinäkin heillä on etuoikeus!—Tahtoisin ne kuristaa.—Anna niitten mennä—ja rakasta sinä minua.—

ALMA.

Minun täytyy ansaita rahaa.—

OSKAR.

Onhan minulla—(*ottaa rypistyneitä seteleitä esiin*). Tässä on 15 markkaa.—

ALMA.

Ei sillä saa huonettaan maksuun. Isäntä kiskoo meiltä 45 mk. sellaisesta hökkelistä, josta muut maksavat 15.—

OSKAR.

Kirottu isäntä!—Tässä on rahaa 45 mkaa—ota kaikki—maksu vuokrasi! Minäkin tahdon olla kerran mies—ja rakastaa! Suostutko nyt minuun?!

ALMA.

Tule—kello yhdeltätoista.—

OSKAR.

Tottako.—

ALMA.

Toden totta!

OSKAR.

Sinä olet enkeli—niinkuin viisussa lauletaan.

ALMA.

Äitisi tulee—(*menee pois*).

8:as KOHT.

Laitiska, Oskar.

LAITISKA

Isäntä pyytää hyyrin.—Puotiin olen myös velkaa.—Anna rahaa.—

OSKAR.

Rahaa!—Minulla ei ole.—

LAITISKA.

Oletko jälleen ne juonut?!—

OSKAR.

En juuri!

LAITISKA.

Annoitko rahaa tuolle lutkalle?!

OSKAR.

Entäs sitten?

LAITISKA.

Tuollaiselle himojen välikappaleelle!—

OSKAR.

Hän on ainoa ystäväni.—

LAITISKA.

Sinä onneton, millä nyt hyyry maksetaan?!

OSKAR.

Ole huutamatta!—Sinä saat toisen kerran.—En tahdo syödä vanhaa sillin häntääsi—enkä juoda sikurikahviäsi ja sitten sinä mangut aina. Isä kiroilee juovuspäissään ja kalvaa minua.—Olenko minä enää liivihousuissa.

LAITISKA.

Pitäähän sinun sääliä minua—kun olen vanha ja kipeä.—

OSKAR.

Olenko minä sitten terve!—Älä tillitä—muuten saat ihmisen tekemään miesmurhan.—Menen kapakkaan.—Siellä juon itseni humalaan.—Kun olen humalassa, olen iloinen—ja sitten tytöt tykkäävät minusta—ja tyttöjen käsivarrella on niin pehmeä nukkua.—Hyvästi. (*pois*).

LAITISKA.

Herra auta minua! (*Henna laulaa sisällä*).

HENNAN LAULU.

Kristuksen tähden menköön vaan maailma tykkänään, Kaunihimpana ruusunain mä pidän ristiäin.

En silleen elä itse mä
vaan Kristus minussa.
Hän pitää maailman melskeessä
lihani kurissa.

Niin Kristus mua rakasti
että päänsä ristissä
Hän kuolemahan kallisti
elääksein hänessä.

Oi Pyhä Henki armias vahvista uskoni— Ja suo, ett' olis autuas mun täältä lähtöni.

9:äs KOHT.

Laitiska, Sigrid (laulun aikana).

SIGRID.

Mihin Oskar meni?

LAITISKA.

Kapakkaan.

SIGRID.

Joko taas!—Onko isä kotona?

LAITISKA.

Ei vielä.

SIGRID.

Kuka siellä sisällä laulaa?

LAITISKA.

Henna!

SIGRID.

Onko hän jälleen jättänyt palveluspaikkansa?

LAITISKA.

On.

SIGRID.

Hyvä Jumala! Antoiko Oskar hyyryyn rahaa?

LAITISKA.

Ei!

SIGRID.

Tässä on palkkani 10 mkaa.—Tarvitsisin talvisaketin—nyt täytyy tulla kevättakilla toimeen.—
LAITISKA.

Puotiin olen 6 mkaa velkaa.—Meillä ei ole potaatteja eikä leipää ja voita ostaisin edes neljänneskilon ja sunnuntaiksi hiukan lihankinttua.

SIGRID.

Mitä sille Hennalle tehdään? Jos sen saisi edes sairaalaan—vaan se maksaa.—Isä juo kaikki rahansa—
enkä minä ole mies, että voisin enempää ansaita.—

LAITISKA.

Tule juomaan kahvia. Sinähän ihan horjut.

SIGRID.

Minua väsyttää niin.—Tuo laulukin tekee minut ihan hulluksi.—Oi tätä elämää—oi! (*pois*).

10:es KOHT.

Laitinen (hevosineen), Alma. Myöhemmin Laitiska.

ALMA.

Laitinen!

LAITINEN.

Mitä!

ALMA.

Tulkaa olueelle!—Onko teillä "pistälänki" meille?

LAITINEN.

Onhan tuota.—Kysyivät äsken tuolla kadulla osoitetta.—

ALMA.

Oliko hienoja herroja?

LAITINEN.

Kultaiset kellonvitjat helisivät.—Käskin tulla kello puoli kahdeltatoista.—

ALMA.

Tulkaa—saatte konjakkia.—

LAITISKA.

Laitinen—tule tänne.—Minulla on asiaa.

LAITINEN.

Tulenhän tuota—kun olen riisunut hevoseni.

LAITISKA.

Rakas Efraim—tule nyt kotiin, äläkä mene enää minnekkään juomaan.—

LAITINEN.

Kyllä minä kerkiän kotonakin olemaan.—

LAITISKA.

Sitten ähkyt koko yön—kun olet päissäsi.

LAITINEN.

Pitäähän minun mennä tyteiltä palkkaryyppyjäni ottamaan.—Ovathan ne minulle asiamiesrosenttia velkaa.—

11:as KOHT.

Heinonen (vähän kännissä), myöhemmin Annette.

HEINONEN.

Laitinen—tules meille.—Minulla on pikkuinen taskumatti— otetaanpas kaffeplörö.—

LAITISKA.

Älä juo itseäsi liika humalaan.—

LAITINEN.

Aina vaimo-ihmiset vikisevät.—Eihän minulla ole mikään kananpää.—
Mene keittämään kahvia, niin me tullaan.—Kah—Annettia.—
"Saturnus"-laiva on tullut kotiin?

ANNETTE.

Jo. Terveisiä—ulkomailta.—

HEINONEN.

Ja se Annette tulee joka päivä pulskemmaksi.

ANNETTE.

Jaa-a.—Kuinkas muuten?—

LAITINEN.

Ei höyrylaivassa ole huonoa provianttia.—Kun on lisäksi kapteenin morsian.—

HEINONEN.

Oikeinko Annette on kihloissa?

ANNETTE.

Olenhan tuota!—Mitenkä tyttö jaksaa?

LAITISKA.

Airiko? Se voi hyvin.—

ANNETTE.

Onko hän ollut kiltti?

LAITISKA.

On tuo saanut hyvän todistuksen—koulusta.

ANNETTE.

Viktor ja minä olemme arvelleet, että asetamme hänet muualle asumaan, kun teillä on ahdasta—ja—kun—me menemme kai pian naimisiin— niin hän tarvitsee paremman kasvatuksen.—Voi Mari hyvä, en tahtonut sinua sillä loukata—mutta kun teillä on liika ahdasta niin.—

LAITISKA.

En minä loukkaantunut. Astu sisään—meillä on kahvia.—

ANNETTE.

En ehtisi—voinhan tuota—onko tyttö kotosalla.—

LAITISKA.

Hän sanoi menevänsä koulutoveriensa luo.

ANNETTE.

Hm!—Hänen tarvitsee saada parempi kasvatus. (*Menevät*).

HEINONEN.

Annette on niin hieno!

LAITINEN.

Ansaitsee hyvin.—

HEINONEN (nauraa).

Sellaista se on kun nappaa kapteenin.—

LAITINEN.

Eikä tee lastakaan ilman todistajaa,—niin että saa eläkkeen.—

HEINONEN.

Tuletko plörölle.—(*nauraa*).

LAITINEN.

Hetken perästä. (*Heinonen pois*). (*Laitinen talliin*). (*Tyttöjen porstuan ikkunaan sytytetään lamppu*).

12:as KOHT.

Erkki, Nanna.

ERKKI.

Tulen huomenna sinua noutamaan heti, kun olen työstä vapaa.—

NANNA.

Tule!—

ERKKI.

Jos pian saisimme muuttaa omaan yhteiseen kortteeriimme.—Täällä on sinun ikävä asua. Lupaatko pysyä noista toisista erilläsi?!—Lupaatko?

NANNA.

Lupaan.

ERKKI (hyvästelee).

Hyvästi sitten huomiseksi. (*Pois*).

ALMA.

Laitinen!—(*menee talliin*). Nyt saatte oikein makeaa likööriä— saatte vaikka samppanjaa, jos tuotte hyviä kundeja.—

LIISI (Nannalle).

Mitenkä morsian jaksaa?—Nyt rupeat siis lattiaa pesemään, parsimaan sukia ja hoitamaan lapsia.—

ALMA.

Liisi on aikonut ostaa itselleen gramofoonin.—Me olemme aikoneet muuttaa uuteen huoneustoon Pietarinkadun varrella, joka on laajempi kuin tämä.—Se on toisenlainen kuin Erkin vahtimestarikamari jossain kivijalassa.—

LIISI.

Älä puhu kuuroille korville. Hän on nyt ylen onnellinen konduktöörineen, joka onkin oikeastaan herra—kivimuurin disponentti.—

NANNA.

Älkää viitsikö!—

13:as KOHT.

Vikstedt (tulee toimituksestaan).

ALMA.

Iltaa!

VIKSTEDT (ei vastaa).

ALMA.

Huomenna menemme Klippianiin.—

VIKSTEDT (vaikenee).

LIISI.

Eikö maisteri tahdo saattaa meitä—kun on pimeä?—Olisimme turvan puutteessa.—

VIKSTEDT.

Minä en ole teidän ystäviänne.—Olisi teidänkin syytä ajatella, mikä sielunne rauhaan sopii.

LIISI.

Sielumme rauhaan.—Sielun rauhan häiritsijänä voi olla monta seikkaa —eikä kaikkien sielun rauha

häiriinny, vaikka olisikin syytä.

VIKSTEDT.

Jos te ajattelisitte, rakkaat lapset, hieman vakavammin.

ALMA.

Jos me ajattelisimme vakavammin menisimme hirteen, siksi emme mitään ajattele, vaan juomme ja laulamme.

VIKSTEDT.

Oi milloin Herra teidätkin etsii!?

ALMA.

Silloin kun hänellä on viisi markkaa taskussa.

VIKSTEDT.

Te ette ole ihmisiä—eikä teidän kanssanne maksa vaivaa väitellä.— (*Pois*).

LIISI.

Voi enkeli Kaaprielia!—Sinä olet suuri Israelissa.—(*Nauravat*). (*Kuiskaa*). Puhellaan, että Vikstedt on Annalan Akun sulhanen—

ALMA (nauraa).

Aa'.—Se on sitä finimpää sorttia. (*menevät sisään*).

(Rosa Saiman kanssa yli pihan. Ensi kohtauksen ajan he seisovat ovellaan).

14:as KOHT.

Taube, Hisinger, Mikko.

MIKKO.

Tällaisella pihallako ne asuvat?! Tämähän on kuin navetan tausta (*nauraa*).

HISINGER.

Ole hiljaa.—

MIKKO.

Onko tuo Betlehemin tähti—joka meitä korvessa johtaa kolmea viisasta miestä?—

HISINGER.

Älä nyt viisastele.—

TAUBE (kolkuttaa Alman ovella).

ALMA.

Kuka siellä?

TAUBE.

Ystäväsi Georg!

ALMA.

Tulituu.—Odot hetkinen!—Me emme ole vielä oikein puettuja.—

MIKKO.

Jos äitini näkisi minut ja neiti Hedengrén—jota minä hakkailen ja jolle lähetän ihanteellisia runoja.—
Ei—mennään kotiin.—

HISINGER.

Ikävystymään.—

MIKKO.

Aivan oikein—siis yhdentekevää, missä ikävystyy.—Nyt se paratiisin ovi aukee, jossa Eevalla on kretonginen bebebuku yllä ja tiedon puun hedelmä Bolls'in muodossa houkuttelee.—Tämä on melkein traagillista. —(*menevät*).

13:as KOHT.

OSKAR (yksin laulaa).

Man känner ju lite hvar, hur det frestar ibland.—(*kolkuttaa Alman ovelle*) Alma, avaa kultaseni! Minä rakastan sinua!—Minä vien sinut hienoon salonkiin—siellä on elämä kuin silkkiä—me rakastamme toisiamme—emmekä välitä sydämättömistä isännistä.—Minä olen rikas. —Minulla on sata markkaa palkkaa kuussa.—Ja minä pidän sinua kuin tyttöä sylissä—sinä olet niin pehmeä ja lämmin—(*kaatuu portaitten viereen*). Uh!—Siellä oli vettä—atshii—haisee hevoselle— ptyh!—Se ei maistukaan sampanjalta.—Sinä et ole vielä palannut kotiin, mutta minä odotan sinua tässä, vaikka koko yön.—Minua nukuttaa vaan niin hitosti.—(*aivastaa*). Se ei ole otökolonnia!

(Esirippu).

Toinen Näytös.

Laitisen kamari. Kapea, pitkulainen, pimeä ja matala huone. Päässä ikkuna, sen alla ruokapöytä. Vasemmalla perällä ovi, kolme porrasta ylempänä kuin lattia, ovesta näkyy kellarikäytävä, jossa on laudoista tehtyjä puuhuoneaitauksia. Oikealla kakluunihella ja ruokakaappi tyhjennetyistä tavaralaatikoista. Oikealla sänky, jossa Laitinen nukkuu humalaisena, ikkunan ja rampin välissä on sänky, jossa nukkuu Oskar. Perällä sänky. Keskellä lattiaa sijoja, joilla ovat nukkuneet Selim ja Rosa ja joilla vielä nukkuvat Allan ja Henna. Sigrid pukeutuu. Perimmässä sängyssä nukkuu Saima. Kätkyessä Lilli.

1:nen KOHT.

(Sanni neuloo, Oskar kääntelee sängyssä).

LAITISKA.

Herääppäs Oskar! Kello on jo kuusi ja sinun on oltava kello seitsemältä kirjapainossa.

OSKAR.

Anna minun olla! Pirusti tuo kone rämisee.

SANNI.

Kyllä lakkaan.

LAITISKA.

Ole niin hyvä ja jatka vaan. Nouse ylös Oskar.—

OSKAR.

Minua väsyttää niin saakelisti.—Täällä on niin hiton kylmääkin ja semmoinen tökötin haju. Aih!—Joko se sikurinliemi nyt on valmis?

LAITISKA.

Koht'sillään.

OSKAR.

Oi perkele!—Kyllä sinunkin rasvasi Sanni on kulunut, koska rukkisi niin rällää.

SANNI (tekee lähtöä).

Kyllä minä valmistelen makasiinissakin, ett'eivät sinun kuivat rustinkisi rapinasta murene! (*Menee*).

OSKAR.

Oli sekin viisaus ottaa tähän lättiin Sanni, tuo vanha kaappi, joka on kun pirun repimä rikkisen raato.—Vie sen näkeminen ruokahalunkin.— Ja kieli sillä on aina poikkipuolin hampaissa vaikei ole montakaan haisevaa tökköä kidassa.—Jaa-a—kanna täällä sitte korkealla ihanteellisuuden lippua!—Päänikin on sakea kun kloakin vesi.—Taas pitää mennä tuonne kirottuun painomustemyrkkyyyn.—Joko se liemi on latkittavaa, että edes suolet selästä irtaantuvat.

OSKAR (hetken kuluttua).

En minä kauan tässä pystyssä kyki—saatte panna minut pian pitkäksi. —

LAITISKA.

Miksi viivyt ulkona öisin?—Nukuit juovuspäissäsi portaitten vieressä vielä aamulla, kun menin ulos.—Onko se hyvää sinulle, jolla on keuhkotauti?

OSKAR.

Ennen aikaani sittenkin kuolen.—Paras on, että se käy pian ja humussa.—Jos saisi tilkan viinaa.—Allan, mene pyytämään tytöiltä tilkka viinaa.—Älkää mutisko äiti,—en minä ilman viinaa pääse jalkeilleni.—Noh! Meneekö kukaan?

LAITISKA.

Minä menen itse—ett'ei tarvitse lasta herättää.—(*Pois*).

OSKAR.

Älä vie Sigrid sokuri-astiaa pois! Ei sitä höystettä talossa muutenkaan paljon suoda—anna edes sokuria tämän pippuriliemen kanssa.

SIGRID.

Tuo palkkasi kotiin, äläkä sitä juo, että on varaa ostaa—sokuria.—

OSKAR.

Pistele sinä!—Ole sinä helvetissä kirjapainossa parikin yötä, niin kyllä viina maistuu—ja ole sinä varma, että vaikkapa huomenna voit kuolla perinnölliseen rintatautiin, kyllä kaipaisit rakkautta.—Ilman sitä on elämä niin ikävää, ett'en huutaisi, jos joku uhkaisi ampuu minut revolverilla.—Ja asu päälle päätteeksi 12 hengen kanssa samassa hökkelissä—joka haisee.

SIGRID.

Meillä ei ole varaa asua ilman hyyryläistä ja meidän täytyy sietää likaisten vaatteiden hajua, koska saamme niitten pesulla sinuakin elättää.—

OSKAR.

Älä nikota—taikken tuo ikinä yhtä penniä kotiin.—

SIGRID.

Äiti ja minä olemme sinua liika paljon hemmoitelleet. Olisimme heittäneet sinut kadulle, kyllä olisit oppinut kunnollisemmaksi.—

OSKAR.

Kadulla olen elämäni elänytkin, kerjännyt ja myynyt sanomalehtiä. En ole juuri vanhemmilleni kiitollisuuden velassa.

SIGRID.

Äiti on sinut kuitenkin synnyttänyt.

OSKAR.

Enpä liioin olisi halunnut saapua tähän matoiseen maailmaan—ainakaan en yhdeksän penskan vanhimpana veljenä.

SIGRID.

Ole solvaamatta äitiä—muuten sanon sinulle viimeisen kerran, jos et rupea elämään ihmisiksi, saat muuttaa kotoa pois.

OSKAR.

Oh! Oikeinko aiot poliiseilla ajaa?—

SIGRID.

Aion, jos siksi tulee.—

OSKAR.

Hyvä! Minä muutan ilman poliisia. Muutan peräti Alman luo.

SIGRID.

Luuletko hänen pitävän sinua ilmaiseksi?

OSKAR.

Rupeat herrojen ulosheittäjäksi.—

SIGRID.

Vaikka siksikin, kosk'et neuvoista parane.—

OSKAR.

Kun kävelet kadulla fiinien tyttöjesi seurassa, saat nähdä veljesi taluttavan Almaa—(*auraa*). Onpa se ammatti ja yhtä hyvä kuin moni muu. (*Laitiska*). Anna tänne viina. Se oli viimeinen tilkka, jonka juon tässä talossa (*pois*).

LAITISKA.

Riitelittekö taas?

SIGRID.

En voi enää kärsiä Oskaria.—Sinä häntä puolustat.—Sanot, että häntä on hyvydellä parannettava.—Hyvyytesi hän palkitsee hävyttömyydellä, eikä ota omalletunnolleen, että hän syö *aikamies* meidän ruokaamme.—

LAITISKA.

Onhan parempi, että hän syö meidän ruokaamme, silloin hän ainakin pysyy kotona, ett'ei ulkona joudu yhä suurempaan surkeuteen.—

SIGRID.

Joutukoon! Ennemmin uhrautukoon hän, kuin että me syyttöminä surkastumme.—

LAITISKA.

Käskitkö hänen jälleen muuttaa?

SIGRID.

Käskin.

LAITISKA.

Herra tietää, mitä hän silloin hurjuudessaan tekee ja me saamme hänet sitten ikipäiviksi niskoillemme.—Hän on sittenkin oma veljesi, muista se.

SIGRID.

Minä tulen hulluksi kaikesta tästä!

2:nen KOHT.

Rosa, Edelliset, Poliisi, Selim.

ROSA.

Minä olen ihan märkä äiti.

LAITISKA.

Miten voit mennä kouluun?—Ota Sigridin villaröijy bluusin alle, niin et kylmisty.—Voi, voi on tuo sanomalehtien kantaminenkin aamulla kurjaa.—Kun on 20 asteen pakkanen tai pyryttää, eikä saketissakaan ole vuoria. Älä herätä lapsia, etteivät ne rupea itkemään.

ROSA.

Minä sain 50 penniä eräältä herralta.—

LAITISKA.

Mistä palveluksesta?

ROSA.

Se käski minun tulla hänen luokseen tänä iltana, kun hänelle tulee vieraita—ja minä passaisin.—

LAITISKA.

Sinä et mene.—

ROSA.

Minä tahtoisin saada kretongiesiliinan.—

LAITISKA.

Sinä tulet kyllä toimeen ilman esiliinaa.—

ROSA.

Se herra on niin hyvä.—

LAITISKA.

Sinä et mene häntä illalla passaamaan, kun minä en tahdo—kuuletko.—

ROSA.

Minä menen sitten Airin kanssa luistelemaan.

LAITISKA.

Et sinnekään.—

ROSA.

Pääsen minä ainakin kouluun.—

LAITISKA.

Sinä menet kouluun ja sillä hyvä—etkä koskaan enää tuo kotiin herrojen 50 pennisiä.—

POLIISI.

Asuuko tässä talonmies Laitinen!

LAITISKA.

Asuu.—

POLIISI.

Minä tulen isännän puolesta sanomaan, että jos ette tänään suorita velkaanne, saatte muuttaa talosta pois ja isäntä ottaa hevosenne takavarikkoon—ja toiseksi—isäntä ei suvaitse, että pidätte poliisirulleihin merkittyjä naisia talossa.—Aleksandra Sihvonen on n. s. prostitueerattu nainen.—Joko hädätte hänet talosta pois, tahi menette itse.—

LAITISKA.

Kyllä me koetamme toimittaa asiat.

POLIISI.

Se on paras. Hyvästi! (*poliisi pois*).

LAITISKA.

Laitinen! Hän on ihan humalassa.—Sigrid! Juokse sinä Annette tädin luo—ja pyydä häntä tulemaan tänne.—Annetilla on aina rahaa.—Jätä tehdas tänään.—Minun täytyy toimittaa lapset kouluun.—Tuossa tulee Selim! (*Selim sisään*). Hänkin on vilusta ihan musta kasvoiltaan. —Tule ottamaan kahvia.—Pannussa on vielä tilkkanen.—(*Sigrid pois*).

HENNA.

Mitä tuo mies tahtoi?

LAITISKA.

Ei mitään erityistä.

HENNA.

Hän tuli hakemaan minua poliisikamariin! (*pukeutuu*). Hän on kuullut herrasväeltä, että minä olen huono nainen.—

LAITISKA.

Mihin sinä nyt aiot?

HENNA.

Minun täytyy mennä pakoon.—Kyllä hän vie minut vankeuteen.—Voi äiti kulta, että sinulla pitää olla näin kurja tytär.—

LAITISKA.

Pysy sinä kotona. Ei tuo mies sinusta mitään tahtonut.—

HENNA.

Älä estä minua! Sinäkin olet liitossa hänen kanssaan.—Minä olen sinulle rasitukseksi ja siksi tahdot minusta päästä.—Älä murhaa minua!—

LAITISKA.

Rauhoitu nyt Henna. Minä en sinulle mitään pahaa tahdo.—

HENNA.

Minä en voi sille, että olen tällainen—Jeesuksen Kristuksen nimessä.
—Minä olen viaton—vaan nuo miehet.—Kuuletko,—nyt he tulevat.
—Roskat seisahtuivat pihalle.—Ei saa kiduttaa minua.—Sinä tapat minut.—(*Lapset heräävät. Lilli itkee*).

HENNA.

Älä myy minua noille miehille.—Ai—ai—ai—ai.—

LAITISKA.

Joutukaa pian kouluun lapset! Kyllä Henna on kiltimpi kun palaatte.—

SELIM (nauraa).

LAITISKA.

Mitä sinä naurat, Selim?

SELIM.

Alma istuu kahden herran sylissä—roskissa.

LAITISKA.

Tulkaa pois ikkunan luota.

ROSA.

Alma kaatui—ja tuo herra—

LAITISKA.

Tulkaa pois sieltä! Ja menkää vähän sassiin kouluun.—(*Lapset lähtevät tirskuen ulos*).

LAITISKA.

Noh nyt ne lapset jäivät kumminkin tuota peliä katsomaan pihalla. Kyllä isäntä ajaa meidät lasten paljouuden vuoksi talosta pois, vaan ei noita, jotka saavat kunnan ihmisen vapisemaan lastensa tähden—sillä on tuokin elämä opettavaa (*ovessa*). Lapset, menkää pian kouluun— paikalla—kuuletteko.—Kaksi hienoa herraa ja ihan humalassa.— Voi kun se toinenkin on nuori ja kaunis!—Herra varjele niittenkin äitejä.—(*Henna yhä valittaa*).

HENNA.

Nyt ne tulivat!

LAITISKA.

Pysy nyt siivolla.

LAITINEN.

Kita kiinni, taikka lyön.—

HENNA.

Murhaa—murhaa—

LAITISKA.

Olkaa hiljaa—ole hiljaa, muuten isä suuttuu.—

HENNA.

Päätäni polttaa.

LAITISKA.

Meneppäs nukkumaan Oskarin sänkyyn.—

HENNA.

Se tarttuu—paha tarttuu.—

LAITISKA.

Mene nukkumaan lasten viereen lattialle.—

3:as KOHT.

Sigrid, Edelliset.

LAITISKA.

Lupasiko Annette tati tulla?

SIGRID.

Lupasi.—Kello on jo yhdeksän.—En uskalla enää mennä tehtaaseen.—
Onko sinulla vaatteiden paikkuuta?

LAITISKA.

Onhan tuota aina.—

SIGRID.

Liisi ja Alma elämöivät tuolla pihalla äsken.

LAITISKA.

Lapsetkin sen jo ymmärtävät.—En saanut nukkua paljon tänä yönä kun roskien pyörät paukkuivat alinomaa kadulla ja pihalla puhuttiin.—Ja tuota ei isäntä moiti.—

SIGRID.

Onko Henna nukkunut koko ajan?—

LAITISKA.

Ei. Se on elämöinyt jälleen, sitte kun poliisi kävi täällä.—

SIGRID.

Kauheaa.—

LAITISKA.

Soo lapset—ylös—tänne tulee vieraita—(*lapset nousevat*). Voi, voi Lillin hame on ihan räsyinen.—
Sinäkin kiipeät joka paikkaan.— Älä revi sukkiasi Allan! Etkö voi saada niitä vähemmällä jalkaasi—Voi
voi sinun kinttujasi Saima.—Tässä tekee ihminen syntiä vallan köyhyyden pakosta.—Rupée jo
vihoittelemaan omille lapsilleen.—

LAITINEN.

Onko sinulla kahvia?—

LAITISKA.

Se on jäähtynyttä.—Minä keitän uutta, kun Annetekin tulee meille.—

LAITINEN.

Keitä pian sitten!

LAITISKA.

—Meidät on sanottu ylös—kun velka ei ole maksettu—ja tuo Sannikin asuu täällä—ja se on ollut tuollainen nainen.—Koettaisit saada jostain rahaa.—

LAITINEN.

Voinko minä nylkeä nahan selästäni.—

LAITISKA.

Sinä—

LAITINEN.

Joko se alkaa taas tuo vikinä?!—Ja sinä Sigrid toinen hapannaama. —Kyllä opetan teitä ulvomaan.— Enhän minä rupea täysikäistä ihmistä elättämään.—Tuossa tuli Hennakin kotiin. Olenko minä mikään kameeli, jonka selkään voi kaikkea lastata!

LAITISKA.

Älä huuda!

LAITINEN.

Enkö saa huutaa omassa huoneessani?—Menköön palvelemaan.—Se ei ole muuta kuin laiska. Tahi jos ei palvele—tehköön muuta—vaan minä en ainakaan rupea häntä perässäni vetämään.

LAITISKA.

Eihän hän voi kadulle kuolla.—

LAITINEN.

Voinko minä rahaksi muuttua?—Mene ostamaan olutta Sigrid.—Älä mullittele, taikka minä opetan kuka on isäntä talossa!—Riipu sinä pentele issikan roskissa pyryssä ja pakkasessa yöt ja päivät—voitko silloin elää viinatta?—Hevosellanikin ovat paremmat päivät kuin minulla.—Tuleeko siitä kahvia?! Velkaa minä en maksa en.—Sanon isännälle—ett'ei ole paljon jos saan asua ilmaiseksi tällaisessa rottaruumassa.—Porstuakin on kuin kylän tanhua—talvella on lunta täynnä, keväällä vettä. Saisi maksaa vähän enemmän vaivastani.—Saan ajaa hänen moskansa pihalta—ja la'aista jokapäivä kadulta herrojen papyrossin pätkiä. Minä sanon sen isännälle että konna kerjäläistä nylkee.—Älä vikise ämmä.—Minä en pelkää—sanon sen isännälle vasten naamaa—olen minä ihminen minäkin.—En ole ainakaan ketään hyryyllä rosvonnut kuin hän! Tuleeko sitä kahvia—tahi pitääkö minun mennä kohmettuneena talliin?!—

LAITISKA.

Koht' sillään lämmitän primuskyökissä—

LAITINEN.

Siitäkin lähtee sellainen haju.—

LAITISKA.

Menkää pihalle leikkimään lapset.—Ei tänne mahdu—(*lapset ulos*).
Antaa Hennan maata lattialla.—

LAITINEN.

Ylös sanon minä—ei täällä mampselleja kasvateta.—

LAITISKA.

Anna hänen nukkua.—

LAITINEN.

Ylös—

HENNA.

—Isä tappaa minut.—Hyvät ihmiset auttakaa.—Isä tappaa minut— (*juoksee ulos*).

4:äs KOHT.

Alma, Liisi, Sigrid myöhemmin.

ALMA.

Herra Jestans! Jos ette laita tuota hullua talosta pois, niin tulemme kaikki hulluiksi.—

LATTISKA.

Onko sinun hyvä olla Laitinen, kun tämän aikaan sait?

LAITINEN.

Ihminen minäkin olen—ja ihminen suuttuu. (*menee ulos*).

HENNA.

Minä en tule sisään—en! Isä tappaa minut.—

FIINA.

Henna tulee nyt.—

SIGRID.

Menkää hakemaan issikkaa.—Minä vien hänet lääkäriin.—

LIISI.

Voi voi tätä kauhistusta.—

HENNA.

He tappavat minut.—Oi he tappavat minut.—Hyvät ihmiset auttakaa. —

LAITISKA.

Minä ja Heinosen Fiina lähdemme häntä viemään lääkäriin.—Jää sinä kotiin Sigrid.—(*Huuto taukoo*).

Sigrid, Alma, Liisi.

ALMA.

Mistä tuo tauti on oikeastaan alkunsa saanut?

SIGRID.

Se on niin surkeaa—ett'ei sitä jaksu kertoa.—Henna on sen minulle kertonut.—Se on tullut säikähtymisestä.—

LIISI.

Mistä niin voi yhdellä kerralla säikähtyä—että tulee hulluksi?

SIGRID.

Jos on arka ja hienotunteinen—niin voi.

ALMA.

Niin!—Muutamat tulevat hulluiksi, kun heidän tunteitaan loukataan. He eivät voi luontoaan muuttaa, kuin monet muut.

LIISI.

Kerro nyt Sigrid!—

SIGRID.

Henna oli aivan nuori—hän on aina ollut kovin heikko.—Eräänä päivänä tuli meille matkamies—eräs isän tuttava—rikas talollinen maalta.—Ei meillä koskaan otettu matkamiehiä yöksi, mutta kun tämä oli auttanut isää joskus hätätilassa—rahalla—niin isä otti hänet yöksi meille.—Hän oli vanha poika.—Me nukuimme kaikki samassa huoneessa.—Sisareni heräsi yöllä.—En voi sitä kertoa.—Tuo mies hänet säikäytti.—Siitä asti on Henna ollut kovin hermostunut.—Rippikoulussa hänelle sattui, että eräs pojista.—Se teki hänet hullummaksi.—Nyt hän pelkää miehiä ja luulee, että jokainen näkee hänen päältään, miten hänelle on tehty.—Selma sisaremmeni vei hänet palvelukseen Pietariin.—Siellä hän palveli eräällä kenraalilla—mutta eräänä aamuna se kenraali—oh!—Sisareni tuli yhä hullummaksi.—Hän ei saisi elää kaupungissa, missä alituisen kuulee ja näkee kaikkea pahaa—vaan meillä ei ole varaa lähettää häntä maalle tahi johonkin sairaalaan.—Se on niin surkeata.—

ALMA.

Kyllä olen kurjuutta kokenut ja kurjuudesta kuullut puhuttavan, vaan en moista ole voinut aavistaakaan.—Mitenkä monella tavalla voi ihminen tulla ikipäiviksi onnettomaksi.—Oh sitä ihmistä, joka sen aikaan saa.

LIISI.

Älä nyt huuda, kyllä tässä ihminen muutenkin hermostuu.—

SIGRID.

Isä juo.—Iso-isä joi, kun oli olutkuskina ja oli pakotettu ottamaan osan palkastaan oluessa.—Ei paljon ole jäänyt kodin tarpeeksi.—Henna ei voi ansaita.—Minunkin ansioni ovat niin epävarmat kun terveyteni on niin ja näin. Mahorkkatupakan tomu tahtoo minut tukehtuttaa.—Äiti on leinitautinen.—Annette tati ajattelee Airia, eikä hänellä ole liikoa rahoja.—Hänen sulhasensa ei suuriakaan summia hänelle maksa ja vaikka tati sitä uskoo ei ole varmaa, että hän tadin nai.

ALMA.

Meilläkään ei ole liikoa rahoja, vaan tässä on sinulle viisi markkaa—ensi hätään.—

SIGRID.

Kiitoksia—Anna anteeksi—jos olen joskus.—

LIISI.

Me olemme äreitä ihmisiä—minä tiedän sen—mutta olot pakoittavat.—Jos tahdot apua—tule meille.—Hyvästi Sigrid.—

ALMA.

Tule meille joskus kahville—käske äitisikin.

SIGRID.

Kyllä—kyllä.—(*tytöt pois*).

5:es KOHT.

Heinonen, Sigrid.

HEINONEN.

Laitinen on tallissako?

SIGRID.

On!

HEINONEN.

Noh!—Ei minulla juuri hänelle asiaa olekaan.—

SIGRID.

Istukaa.—Äiti tulee kai pian.—

HEINONEN.

Ei minulla hänellekään mitään erikoisempaa asiaa ole—(*ryki*).— Minulla on joltisen hyvä liike.— Puhdasta jää kahdeksan sataa markkaa vuodessa.—Paikkaamisella minä ansaitsenkin ensin—sillä kun työväellä ei ole varaa ostaa kalliita kenkiä, täytyy antaa kenkiä halvemmalla—siksi ei se uusien jalkineiden teko kannata—kun en ole mikään fiini suutari.—Eikä ole varaa pitää oppipoikaa.—Kyökissä on asunut nuoria miehiä—niin että Fiina on keittänyt ruuan siellä, mutta nukkunut verstaassa.—Se on hiukan kylmä se versta että vesikin jäätyy joskus lattialla, mutta kun tottuu. Panisimme nuoret miehet pois —jos Sigrid tahtoo, tahi jos ei—

SIGRID.

Mitä minulla on teidän nuorten miestenne kanssa—tekemistä?

HEINONEN.

En ole mikään nuori—enkä kaunis mies.—Suutarintyö ei tee poskia punaisiksi—eikä nuorena ole varaa mennä naimisiin.—Niin minä olen tuumailut, että—Laitiskakaan ei ole sitä vastaan—minä naisin Sigridin.—

SIGRID.

Nyt en jaksa ajatella.—

HEINONEN.

Sigrid voi puhua Fiinan kanssa. Fiina tuntee paremmin tällaiset asiat kuin minä.—Niin kyllä meidän täytyy pitää Fiinan luonamme, vaikka olemmekin naimisissa, sillä Fiinalla ei ole muutakaan kotia eikä hän jaksa palvella.—Onhan hän vähän itsepäinen ja kätttyisä—vanha piika—hänellä ovat jalatkin aina auki—mutta kyllä Sigrid voi tulla hänen kanssaan toimeen.—Fiina neuloo sitten kengän päällyksiä masiinalla.—Kyllä Fiina on vähän suulas ja äkäinen ihminen— mutta nuorten täytyy olla kärsivällisiä vanhempien kanssa.—

SIGRID.

Minä vastaan huomenna.—

HEINONEN.

Se on siis Sigridin mieleen, että—

6:es KOHT.

Laitinen, edelliset.

LAITINEN.

Hyvää huomenta Heinonen—Pannaanko plöröksi?—Minulla on vielä Matissa.

HEINONEN.

Kiitos.

LAITINEN.

Meneppäs ostamaan lisää ollutta Sigrid.—

HEINONEN.

Minä pistouvaan.—(*Sigrid pois*).

LAITINEN.

Emme juomatta ole vaikka isäntä lupaa panna ryöstölle hyyrinvelasta.— Vaan minä en maksa sitä—en.—Tulkoon seitsemän poliisia minua haastamaan oikeuteen—ennemmin juon rahat kuivaan kurkkuun—kuin annan ne mokomalle saituri pomolle.—Iloita mekin saadaan—koska isäntä ansaitsee 10,000 vuodessa meidän selästämme ja juo samppanjaa— ja asuu viidessä huoneessa yksin rouvansa kanssa ja meitä on 12 ihmistä samassa hökkelissä, eikä sitäkään meille suoda.—Kippis!

HEINONEN.

Kippis!

SIGRID (takaisin).

Älä juo isä. Sinä olet juonut monta päivää yhtä mittaa—yölläkin olit niin levoton.—

LAITINEN.

Juon etten kuule teidän mankumistanne enkä pelkää isäntää—sillä viina antaa rohkeutta. Kippis!

HEINONEN.

Kippis!

SIGRID.

Ja tekin Heinonen!

HEINONEN.

Enhän nyt koko mailmaa juo, vaikka hiukan maistan.—Täytyy sitä sulhaspoikana—sulasta ilosta.—Noh—kyllä minä olen juomatta, jos tahdot.—

LAITINEN.

Juomattomia ihmisiä on vaan hautuumaalla—Kippis!—

HEINONEN.

Hyvästi nyt!

LAITINEN.

Onko sulla yksipunttisen taipumuksia!—Ei naisväki voi elää ilman meitä, kyllä taipuvat.—Minkä miehen Sigrid luulet saavasi, jos et Heinosta ota.—Et kai sinä herrojen helluksi rupea.

SIGRID.

Vaikka miksi, ennenkuin juoppoa miestä ottaisinkin.—

LAITINEN.

Jää siis vanhaksi piiaksi.—

HEINONEN.

Minun täytyy mennä työhön.—

LAITINEN.

Juo nyt! Lökäpöksy on juomatta triijausmatkalla.—HEINONEN.

Mutta jos tulee peräti frii maanantai.—

LAITINEN.

Pidetään sitten kippi tiistai.—Noh—skool.

HEINONEN.

Skool.—

LAITINEN.

Niitä lapsiakin on niin saakelisti siunattu meille, että kiittää Jumalaa, kun yhdestä tyttärestään pääsee. Vielä pojista on talliin apua mutta Herra auta, kun on talossa 7 likkaa.—Ennenkuin noille kaikille on saanut miehen—on hulluheikki helkkarissa. Pitäisi flikkalapset.— Miksi siunataan liika paljon naisväkeä mailmaan?—Minun on niin paha olla että pyöryttää.—Ploiskis Heinonen.—

HEINONEN.

—Ikävä tuo minunkin elämäni on ollut.—Seitsemän vuotiaana läksin kotoa suutarinoppiin. Aamusta klo 3 sai näyttää päreellä tulta mestarille.—Palkasta ei ollut puhettakaan—mestarin akka keitti vanhoja perunia ja kaksi sipulia niitten joukossa höysteeksi päivälliseksi.—Velliä keitettiin maanantaina pata täyteen—sitä lisättiin vedellä kunnes oli ihan hullinkia ja hapanta kuin ryssän kaali ja sitä sitten syötiin niinkauan kuin kesti.—Mestarilla oli viisi lasta—akka neuloi kengänpäällyksiä—lika kävi yli pään—luteet söivät yöllä—minkä nahkaani päivällä olin pistänyt.—Seinä oli punaisena.—

LAITINEN (ihan päissään).

Skool.—

HEINONEN.

Sitten tulin Helsinkiin.—Paljon olutta oli täällä—ja vähän viisautta.—Nuoren miehen elämä keikkui verstaan ja kapakan välillä. —

LAITINEN.

Kuin minun—roskien ja kapakan.—

HEINONEN.

Mitä sille voi.—Ei jaksa illalla lukeakaan—kun on koko pitkän päivän lestiä vastaan koputtanut—ottaa ryypyn ja nukkuu.— Ploiskis!—

LAITINEN.

Nyt ne ottavat viinankin meiltä pois, sillä ne eivät soisi meille sitäkään iloa.

HEINONEN.

Antakoot meille sitten muuta iloa sijaan—mutta ilman iloa emme voi elää ei Jumaliste.—Skool pruur!

7:sä KOHT.

Fiina, Laitiska, edelliset.

SIGRID.

Mitä lääkäri sanoi?

LAITISKA.

Heikkoa verta on ollut Hennassa alusta pitäen.—Olin muka itse surrut liika paljon Henna kantaessani.—Se oli silloin kun isä makasi kuumesairaana.—Sitte olen kai itse säikähtynyt jotain—kai silloin kun tuo rakennusmestari tappeli meillä juovuspäissään niistä ajorahoista.—Siitä on Hennalle johtunut arka luonto. Heikkoa ruokaa syönyt—paljossa melussa elänyt.—Itse liikaa kerran säikähtynyt.—Voisi parantua, jos ei koskaan mieli loukkaantuisi.—Mistä meikäläinen ottaa sellaisia kreivinnan päiviä?—Tohtori lupasi toimittaa hänet kuudeksi kuukaudeksi Lappvikiin.—

SIGRID.

Oh, sitä miestä!—

LAITISKA.

Ei tiedä, liekö se siitä.—

SIGRID.

Se on siitä.—Mitä olimme tuolle miehelle tehneet, että hän meille niin kovasti kosti?

FIINA.

Roisto oli koko mies. Mutta sellaiset ne ovat aina ne vanhat pojat! Nekö olisivat muka siveitä vielä mitä.—Elävät naimatonna, jotta saisivat enemmän liassa ryvetä.—Teillä on nyt raha tiukalla. Voisi Anttikin lainata, koska me muutenkin tullaan sukulaisiksi.—

SIGRID.

Te olette liika hyvä—mutta kyllä meidän täytyy itse asiamme järjestää.—

FIINA.

Älä vaan lainaa noilta katunaisilta!—Heidän rahansa on synnillä saatu.—

SIGRID.

Ei tiedä kuka synnillä rahansa mailmassa saa.—Kun en ole vielä Heinosen vaimo, en voi antaa vanhempien ottaa rahoja häneltä.

LAITINEN.

Aiotko vielä niskoilleni jäädä?—Meitä on 10 ilman sinua.—

SIGRID.

En sitäkään—vaan—odottakaa,—kyllä Annette tati lainaa.—Kaikissa tapauksissa en voi ottaa vastaan vierailta ihmisiltä rahaa.—

LAITINEN.

Luuletko, että Annette antaa?—

SIGRID.

Tahdon tehdä työtä.—Itseäni voin ainakin elättää—ja Oskar voi antaa äidille—ja isä—

LAITINEN.

Kai et aiokaan huolia Heinosesta?! Se vielä puuttuisi.—

LAITISKA.

Laitinen—älä huuda—kyllä hän vielä suostuu.—

LAITINEN.

Se on ainoa keino.—Läksinryppy Heinonen.—Kyllä minä saatan tytön luoksesi, jos en muuten niin

tukasta vedän.

LAITISKA.

Fiina ei pane pahaksi Sigridin itsepäisyyttä.—Hän on niin lapsellinen.—

FIINA.

Noh!—En pane.—Mutta kyllä hänen huonosti käy, jos ei hän järkeensä käytä.—(*Annette tulee, menevät*).

HEINONEN.

Tules meille Efraim, niin tarjoon sinulle—harjakaiset.—

8:as KOHT.

Edelliset, Annette (paitsi Laitinen).

ANNETTE.

Noh!—Mitä asiaa teillä on?—Tahdotteko kai jälleen lainata rahaa? —

LAITISKA.

Se olisi tarkoituksemme.—

ANNETTE.

Ja minun pitäisi kai jälleen lainata?—Minä en lainaa enää tällä kertaa.—Ensiksi minulla ei ole liikoja rahoja. Minä tulen vanhaksi, enkä voi liioin ansaita.—Toiseksi minulla on tytär, jonka aion kouluttaa ihmiseksi, ett'ei hänen tarvitse minun tavallani raataa elämässä—ja että hän joutuu kunnollisiin naimisiin jota ei ole minulle suotu.—Kolmanneksi—ei sulhaseni maksa liikoja, ett'en niitä elämäni tarvitsisi.—**LAITISKA.**

Meillä on ylen suuri hätä.

ANNETTE.

Enkö sitä ennustanut sinun ottaessasi Laitisen mieheksesi!? Ensin menee kaksi köyhää ja kokematon yhteen—ja sitten syntyy lapsia kuin hiiriä.—Minun täytyy olla suora.—Luuletko, että kukaan tässä seisoi vapailla käsillä ja melkoisilla varoilla, jos olisi synnyttänyt enemmän lapsia kuin mitä markkoja on kukkarossa.—

LAITISKA.

Kun Jumala niitä antaa.—

ANNETTE.

Jumalako?—Työmiesten tyhmyys ne mailmaan saattaa.—Millä nyt lapsianne elätätte?—Pitääkö minun ehkä vetää niitä perässäni—kuin kivikuormaa.—

LAITISKA.

Eihän lapsen synnyttäminen ole syntiä.—

ANNETTE.

Syntiä on että jää muille kuormaksi.—Sinä moitit minua siitä, että olen kevytmielinen. Minä en ruvennut ajurin vaimoksi nälkään kuollakseni. Minä synnytin lapseni sellaisissa oloissa, joissa se hyvin menestyy.—Älä pahastu, Mari, mutta mailma on kerran niin järjestetty, ett'ei hyvydellä ja siveydellä pitkälle päästä.—

LAITISKA.

Kaikkien luonto ei anna myöten.—

ANNETTE.

Kaikkien! Nostakoot ihmiset minulle olkapäitään—on heidänkin niskoillaan sellaista, joille voi olkapäitään nostaa—pankkipetosta— valtiollista kavaltamista.—Heillä on ollut vähempi pakko kuin minulla —heillä on sentään ollut ruokaa, juomaa, ja hyviä vaatteita.— Minulla on ollut juoppo isä—olutkusi—itse olen yhteiskunnan uhri. Olisin minäkin elänyt kunnan ihmisenä, jos olisin voinut.—

LAITISKA.

Olisit elänyt kunnollisena neitsyeenä.—

ANNETTE.

Olisiko minun pitänyt elää ilman rakkautta siksi että olin halvasta ja köyhästä kodista?—Olisiko minun täytynyt kuihtua työmiehen vaimona? —Minä olen järjestänyt asiani parhaimman taitoni mukaan. Viktor ei ole minua nainut, mutta lapselleni hänen täytyy maksaa eläke—ja jos olen kärsivällinen, voi minusta tulla kaptenska.—Kun Viktor on kerran sotkeutunut minuun niin pelastakoon nahkansa miten voi, saatan ainakin estää häntä menemästä toisen kanssa naimisiin. Pitää käyttää edukseen kaikkia keinoja.—Niin—te olette rahapulassa.—On minulla viisi kolmatta markkaa.—Ei se pitkälle riitä—vaan en voi antaa enempää. —Viktor on luvannut ostaa oman laivan ja sitten menemme naimisiin, ja ehkä sitten minulla on antaa enemmänkin—mutt'ei nyt.—

LAITISKA.

Kiitoksia vaan tuhannesti. Tulee hyrykin maksetuksi.—

ANNETTE.

Kuka Hennan puolesta maksaa sairaalaan?

LAITISKA.

En tiedä.—

ANNETTE.

Voisin antaa vähäsen—mutta—en voi pitkälle luvata.—

LAITISKA.

Jos Henna saisi senverran hoitoa, ett'ei juuri raivohulluksi tulisi— niin voisi tuo sitten itsekin ansaita ja takaisin maksaa.—

ANNETTE.

Ja Efraim—juo—tietysti—kuin ennenkin.—

LAITISKA.

Hän ei jaksa ilman sitä työtä tehdä.—Kun pitäisi ostaa uudenaikaisemmat roskatkin—kun vanhoilla ei saa enää kyytiä—siihen menee jälleen rahaa. Rosalla ei ole talvitakkia.—Kevätsaketissa täytyy Sigridin käydä.—Pienemmillä ei ole kenkiä.—Eikä Selim'illä vaatteita.—Niin se on että vaikka kuinka paikkaa, niin ei mikään vaate tahdo pitää.

ANNETTE.

Teillä ovat menot pohjattomat.—

LAITISKA.

Tämä huone on niin kylmä ja kostea, että kun lattialla seisoo, on kuin seisoi jääkylmässä vedessä— eikä ole varaa puitakaan polttaa.—Ja kun ei tahdo päästä tuulilta seisomaan, jos joskus istahtaa, kun tuo leini tässä kylmässä vaivaa.

ANNETTE.

Sigridhän on morsian.—

LAITISKA.

Niin. Heinonen on säästäväinen ja ahkera mies—eikä liioin huikentelevainen—vanhemman puolinen.—Mutta Sigrid ei huolisi hänestä—tahtoisikaan muka nuorempaa.—Mutta millä sitä mies nykyään nuorena vaimoan elättää?—

SIGRID.

Äiti voinhan vielä odottaa ja ansaita itse.

LAITISKA.

Itsesi voit tuskin palkallasi elättää—saatikka auttaa meitä.— Heinonen on luvannut taata isääsi, jos hän nyt aluksi tarvitsee—ja kyllä me vanhat sitten tullaan toimeen, kun saadaan lapset pois kotoa. —

ANNETTE.

Aiotko sinä panna Heinosta vastaan?—Se nyt vielä puuttuisi.—

9:äs KOHT.

(Pihalta kuuluu riitaa). (Sigrid ulos).

LAITISKA.

Laitisen ääni. Hän ei vaan mahda riidellä isännän kanssa siitä hyyryvelasta?! Laitinen pitää, että saisimme asua tässä ilmaiseksi, kun ei ole mitään palkkaa tuosta kauheasta lumenajosta—ja kun on niin vaikea tulla toimeen.—

SIGRID.

Nyt ne viheltävät poliisia.—(ulos).

LAITISKA.

Laitinen on niin hurja viinapäissään ja viime aikoina se on kiukussaan juonut enemmän kuin tavallisesti—jos ei se vaan—

SIGRID (ovesta sisään).

(Itkee). (Ulkona melua ja huutoa).

LAITISKA.

Mitä on tapahtunut? (ulos).

ANNETTE.

Tappeleeko Laitinen?—Nyt ne vievät hänet poliisikamariin.—(huuto taukoo).

(Alma, Fiina, Sigrid, Sanni, tuovat Laitiskan sisään).

SANNI.

Älkää itkekö Laitiska.—Ei haava ollut hengenvaarallinen—vähäinen kuhmu vaan isännän päässä—suitsen peristä.—Ei Laitista tuomita kuin korkeintaan muutaman vuoden vankeuteen.—

LAITISKA.

Herra Jumala!—Millä me sillä aikaa elämme?—Ei meillä ole penniäkään säästössä. (Sannille). Ja sinut—sinutkin on isäntä sanonut ylös—Mitenkä hyyryni saan maksetuksi.—

SIGRID.

Täti!—Te tunnette ravintoloitsijoita. Toimittakaa minulle siivojan tahi tarjoilijan paikka—johonkin höyrylaivaan.—

ANNETTE.

Kyllä! Kunhan vaan voit itse kohtalostasi vastata.—

ALMA.

Vähät siitä, sillä kyllä tässä on rahaa hankittava.—

SIGRID.

On!—Ja keinolla millä tahansa.—

Kolmas Näytös.

Höyrylaivan peräsalonki. Uutimet ovat alhaalla.

1:nen KOHT.

Alma, Mikko.

MIKKO. (pää Alman sylissä).

Kun olin pikku poika, rakastin erästä tyttöä. Maailmassa ei ollut niin vaaleaa tukkaa, kuin mitä hänellä oli.—Minä en uskaltanut häntä puhutella—niin äärettömästi minä häntä rakastin.—

ALMA.

Missä hän nyt on?

MIKKO.

Naimisissa.—

ALMA.

Kenen kanssa?—

MIKKO.

Erään kaljupäisen professorin kanssa.

ALMA.

Rakastatko häntä vielä?—

MIKKO.

En tiedä.—

ALMA.

Sinä rakastat häntä,—vaan sinä et sitä sano.—

MIKKO.

Enhän silloin olisi sinun seurassasi.—

ALMA.

Oikeassa olet.—Minäkin olen ollut kerran rakastunut.

MIKKO (väsyneesti).

Kehen?

ALMA.

Hän oli perämies. Minä asuin pikkukaupungissa erään vanhan akan luona matalassa hökkelissä. Sain lukea paksua piipiaa ja puolata lankaa pitkät arkipäivät, kun akka kutoi.—Ainoa lysti oli, kun sunnuntai-aamuna akka osti kymmenenpennin rieskaleivän ja antoi minulle siitä puolen ja vieläpä kermaa kahvin sekaan, arkeoina pantiin siihen maitoa ja usein sain juoda kahvia mustana. Kun olin tuon leipäni syönyt pantiin päälleni kretongilänninki—se oli pyhähame talvellakin vaikka olisi ollut kuinka kova pakkanen. Arkeoina sain pitää vanhaa kulunutta sarka-hametta, joka oli tehty äitini vanhasta. Äiti oli olutpanimossa imettäjänä ja sitten lastenhoitajana ja osti itselleen kerran vuodessa uuden hameen ja antoi vanhan minulle. Tuossa ohuessa kretongipuvussa vei kasvatti-äiti minut kylmään kirkkoon. Se oli täynnään mustaan puettuja ihmisiä, jotka nyökyttivät usein päätään, kun pappi sanoi Jeesuksen nimen ja tuota nykyttämistä katsellessani ja papin saarnaa kuunnellessani tuli minun niin uni, että silmät kirvelivät ja päätä pakotti. Kun tultiin vihdoin kirkosta pois, ja mentiin kotiin, sain syödä tuoreita keitetyitä silakoita kesällä, talvella oli pala paistettua suolaista sianlihaa, niin pieni palanen, että yhteen suuhaukkaukseen mahtui. Sillä välillä söimme arkeoina perunoita, silakkalaukkaa ja palan kuivaa hapanta reikäleipää, joka aina oli vähän homehtunutta. Kun sunnuntaina olin syönyt silakkani, piti minun lukea postillaa, sillä akka ei nähnyt lukea itse—ja sitten sain mennä tunniksi katsomaan, kuinka muut lapset laskivat mäkeä kelkalla meidän kortteerikuntamme päässä. Minulla ei ollut kelkkaa enkä rohjennut sellaista uneksiakaan. Kun vilusta kohmettuneena tulin kelkkamäeltä kotiin mentiin jälleen iltakirkkoon kello 4 ja sen jälkeen kello 6 rukoushuoneeseen ja sitte nukkumaan, sillä aamulla piti puolata lankaa kello kuudesta viimeistään, että ehti saada riittävän määrän valmiiksi, ennenkuin meni kansakouluun. Tätä kesti neljätoista vuotta, kunnes kasvatti-äitini kuoli. Äitini ei ollut minusta paljon välittänyt, eikä hänellä ollut siihen aikaa eikä varaakaan. 100 markkaa antoi isäni äidilleni minun syntyessäni ja se meni äidin ylöspitoon ja ensi hoitooni. Sitten äiti meni imettäjäksi ja sai palkkaa 18 markkaa kuussa ja kun hän ei siksi enää kelvannut, sai hän 10 markkaa. Siitä hän maksoi minusta kymmenen markkaa kuussa ja koetti joskus haalia kokoon minulle vaatteita, kunnes hän meni naimisiin ja sai perheen, josta ei minulle mitään riittänyt. Kasvatti-äiti piti minua sitten armosta, kunnes lopetin 12 vuotiaana kouluni ja sain laputtaa mailmalle palvelemaan. Jouduin eräälle vanhalle leskirouvalle, joka pani minun tekemään aika-ihmisen töitä, ja kun en jaksanut märkää pyykkiä kantaa ämpärillä rantaan sotkettavaksi, sain selkään, vaan en uskaltanut siitä hiiskua sanaakaan, sillä rouva oli kaupungin vaivashoidon johtokunnassa—ja kasvatti-äitini sai vaivaisapua. Jos olisin aikaan saanut rouvalle ikävyyksiä olisi hän kieltänyt kasvatti-äidiltäni tuon ainoan avun ja tulon ja hän olisi taas ottanut äidiltäni maksua elättämisestäni ja äidin mies olisi pidättänyt palkkani tahi kieltänyt minulta kirjaa palvelemista varten, niin kauvan kuin olin ala-ikäinen. Ja minun ikäiseni tyttö sai kiittää Luojaa, että sai palvella edes ruuasta. Minä sain toki 2 mkaa palkkaa kuussa. Pääsin vihdoin rippikoulusta—sieltä erääseen hotelliin keittäjä-apulaiseksi—sieltä höyrylaivaan. Sen laivan perämies lupasi naida minut.—Rakastin häntä ja toivoin itselleni kodin hinnalla millä tahansa.—Tuo mies petti minut, sain lapsen. Se kuoli kurjuuteen maalla.—Tulin Helsinkiin. Lastasin lankkuja Söörnääsissä, sain taudin siitä, en jaksanut enää kauemmin raskasta työtä tehdä—rupesin silittäjäksi, en kostunut liioin silläkään.—Tein kuin muut kaltaiseni—otin rahaa eräältä maisterilta, joka nyt on opettaja. Hän oli sukupuolitautinen, minä olin toki siitä taudista ennen vapaa. Hän ei puhunut minulle, mitä tautia hän sairasti. Minä en uskonut löytyvän niin katalia ihmisiä sivistyneitten joukossa, että tietien puhtaan ihmisen saastuttaisi. Hän toimitti minut päälle päätteeksi Vanhaan klinikkaan ihmisten merkattavaksi.—Sieltä palattuani pantiin minut poliisin rulleihin—jatkoin pakosta alkamaani ansio-etsintää. Nyt olen mikä olen.—Halveksitko minua!?

MIKKO.

En.—

ALMA.

Ei tämäkään elämä minua huvita, mutta kun en parempaakaan tiedä.—Jos minuakin joku rakastaisi.—

MIKKO.

Rakastanhan minä sinua!—

ALMA.

Rakastat! Vaan et mua nai.

MIKKO.

Kuule—jos tahdot tulla paremmaksi, autan sinua.—

ALMA.

Palvelemaan en pääse, enkä haluakaan—neulominen on ikävää—mutta hierojaksi jos rupeisin.—Vaan kurssi maksaa 200 markkaa sekä ylöspito.—Sinulla ei ole siihen varaa.—Anna minun olla mikä olen. —Kyllä minullekin maailmassa sija löytyy.—

MIKKO.

Elämä on niin sekasotkuista.—

ALMA.

Juo konjakkia, niin tulet iloiseksi.—

MIKKO (kalveten).

Anna tänne.—

ALMA.

Vaan tuolla happamalla naamalla en tahdo sinua nähdä.—

MIKKO.

Olenhan minä iloinen.—

ALMA.

Olenhan minä iloinen.—Olet niin ikävä, kuin maahanpanijaiskaramelli.
—En laske sinua enää koskaan luokseni.—

MIKKO.

Minä en ole enää ikävä—en.—

ALMA.

Lupaatko sen ihan.—

MIKKO.

Varmaan.—

ALMA.

Skool sen asian päälle!—(*juovat*).

MIKKO.

Sinulla on niin kaunis pusero.—

ALMA.

Eikö se somista vartaloani?—

MIKKO.

Erinomaisesti.—Minä rakastan sinua niin.

ALMA.

Syleile minua oikein paljon!—Vielä enemmän! (*nauraa*). Sinä olet vielä niin nuori et jaks!—Minä voisoin syleillä sinut kuoliaaksi.— Kah!—Kuinka kalpenit.—Pikku poika.—

2:nen KOHT.

Taube, Liisi, Hisinger, Sanni.

TAUBE.

Madame Violante—ethän sentään tehne kaalia pikku Mikosta.

MIKKO.

Minä en ole mikään pikku Mikko.—

TAUBE.

Pianpa vartuitkin.—Tuossa tuonnoin olit vähällä itkeä.—

MIKKO.

Ole vaiti.—

LIISI (nauraa).

Itkeä.—Mistä syystä? Kertokaa!—

TAUBE.

Mikko ja minä olimme kerran viftillä.—Mikko oli hyvin surumielinen. —Hänen ensi lempensä esine oli mennyt naimisiin—kaljupäisen professorin kanssa.—Mikko päätti unohtaa surunsa toisen hempukan sylissä—vaan ilon ollen ylimmillään purskahti Mikko itkemään. Meidän täytyi antaa hänelle konjakkia lääkkeeksi.—

SANNI.

Oho!—Sitä ei enää uskoisi.—

TAUBE.

Sitten Mikko on ottanut lusikan oikeaan käteensä—ja nyt hän syö kaikkea ruokaa hyvin kiltisti.—

HISINGER (hermostuneesti).

Emmekö tilaa jotain!?

SANNI.

Tosiaan!—

TAUBE.

Soita sinä Mikko nuorimmaksesi!—Noh! Aleksandra Feodorovna!—Sinä, joka etsit täydellistä rakkautta tässä matoisessa maailmassa,—joko ystävämme Hisinger on se kulttuurikukka,—joka voi sieluasi tyydyttää. —

SANNI.

Me ymmärrämme toisiamme varsin hyvästi.—

TAUBE.

Viisi markkaako on taksa?—

SANNI.

Olkaa vaiti!—Minä en ole mikään tavallinen nainen!—

TAUBE.

Et! Sinä voisit olla vähintään Cherlotte Corday, sillä sinussa on profeetan tyytymättömyys oleviin oloihin.—

SANNI.

Eivät ne ole kehuttavia.—

TAUBE.

Eivät, sillä voisit esim. vaatia, että riikinkukko tuotaisiin eheänä pöydälle, josta astuisi pieniä sokurienkeleitä ulos niinkuin Sabina Poppaeen ruokapöydällä.—Alexandra Feodorovna—sinä etsit niin täydellistä tästä elämästä, ett'et huomaa mitä sikaruokaa syöt.—

SANNI.

Älä pistele!—

HISINGER.

Ei tappelua!

SANNI.

Älkää naurako, taikka heitän tämän lasin päähänne.—TAUBE.

Saisimme nähdä vaikuttavan draamallisen kohtauksen.—

SANNI.

Älkää sitä himoitko!—

TAUBE.

Onko sydämesi parantunut,—jonka kiittämätön insinööri haavoitti, joka niin sydämettömästi sinut petti viattoman enkelin. Jos minun sydämeni olisi ollut niin rikkirevitty kuin sinun, olisin parannellut sitä Graalin pyhässä temppelissä eikä meluavassa Helsingissä.—

SANNI.

Varokaa itseänne, muuten heitän tämän lasin päähänne.—

TAUBE.

Tahi ehkä ystävämme Hisinger on se Parsifal, joka sinun haavasi puhtaudellaan parantaa.

SANNI (heittäen lasin).

Siinä saitte.

HISINGER.

Vähempi riittäisi.—Mene tuonne rauhoittumaan.

SANNI.

Hän riidan aloitti.—(*Sigrid sisään*).

HISINGER.

Suokaa anteeksi neiti, nämä naiset leikkivät hieman.—Korjatkaa lasit! Minä maksan ne.—Olkaa hyvä ja tuokaa koko konjakki ja 6 pulloa seltteriä.—(*Sigrid pois*). Koeta olla ihmisiksi, muuten en voi mennä minnekään kanssasi.

SANNI.

Miksi hänen piti ärsyttää minua.—

HISINGER.

Eihän siksi tarvinne tapella.—

SANNI.

Kun minä suutun,—en tiedä mitä teen.—(*Sigrid sisään*).

HISINGER.

Olkaa hyvä!

MIKKO.

Onneksesi Edvard!—

LIISI.

Pääsette Pariisiin—te onnen myyrä.—

ALMA.

Ovatko naiset kovin kauniita Pariisissa?—

TAUBE.

Eivät kauniimpia kuin sinä Belladonna!

ALMA.

Aina te osaatte imarrella.—

LIISI.

Minusta ne ovat niin teeskenteleviä.—

TAUBE.

Oletko käynyt Parisissakin—Mrs Siddous.

LIISI.

Olen, ja asunutkin siellä kolme kuukautta.—

TAUBE.

Parlez—vous français, madam?

LIISI.

Ma foi, minä pyydän.—

ALMA.

Mille baisers.—

MIKKO.

Mikä franskalainen konversatiooni.—

ALMA.

Mitä sinä Sanni motkotat tuolla?—Edvard siitä vaan hermostuu.—

SANNI.

Minä en kärsi, että minua loukataan.—

MIKKO.

Sanni on oikeassa,—Hänellä on periaatteellinen luonne,—eikä sitä saa loukata.—

SANNI.

Älkää naurako,—taikka minä teille opetan.

LIISI.

Soo—soo juo nyt.—onhan tämä eron hetki sinulle ja Edvardille.—
Silloin pitää itkeä sovussa.—

SANNI.

Minä en välitä Edvardista—enkä mistään.

TAUBE.

Potra akka tuo Sanni.—Minä en uskaltaisi häntä rakastaa,—sillä hän repisi silmät päästäni.

SANNI.

Sitä ei teidän tarvitse pelätä, sillä en kajoisi hohtimillakaan teihin!

LIISI.

Tilatkaa toinen pullo konjakkia—herra Hisinger.—

ALMA.

Ja minulle lasillinen madeiraa.—

TAUBE.

Ja Sannille kobbelia.—

MIKKO.

Että hän tulisi vähän makeammaksi—

SANNI.

—jotta saattaisin ihmisille vatsataudin niinkuin te kömpelöillä vitseillänne!

ALMA.

Älkää lörpötelkö.—Juokaamme lähtömalja.

TAUBE.

Sanni ei kelpaisi eduskuntaan. Hän ei ole hituistakaan poliitillinen.

SANNI.

Niin minä en ole kaunopuheliaasti vapaamielinen—vaan minä vaadin tekoja.

LIISI.

Älkää politikoiko.

MIKKO.

Niin, rakkauden jumala on liberaali, ulkopuolella puoluetistelusta— kuin kaikki hallituksen henkilöt.

ALMA.

Älkää meitä kokonaan unohtako Pariisissa hienojen tuttavienne piirissä, herra Hisinger.

TAUBE.

Alma raukka suree, ett'ei itse ole syntynyt Pariisissa.—Olisi hän ainakin tukkansa tähden yhtä kuuluisa kuin Cléo de Mérode—

ALMA.

En tiedä—vaikka olisinkin.—

TAUBE.

Ainakin olisi sinulla varaa pitää frisööri.—

ALMA.

Näytänkö minä siis niin kampaamattomalta?

LIISI.

Nyt eroatte herra Hisinger meistä.—Missä nurkassa minäkin asun kun palaatte.—Käykää katsomassa.

—

HISINGER.

Jos sopii.—

TAUBE.

Tulkaa nyt jo! Kello käy jo kahtatoista.—Ja liikkeenne ovat sulettavat ennen yhtätoista siveellisyysääntöjen mukaan, jotta vanhoille piioillekin jäisi hiukan kaupanteon tilaisuutta—sillä he kadehtivat teitä.

ALMA.

Mikko—mene edellä ja vihellä issikkaa meille.—Minä en ainakaan viitsi kävellä.—

MIKKO.

Sanasi on lakini—madonna Alma.—

LIISI.

Me odotamme sinua Sanni—minun luonani.—TAUBE.

Hyvästi Hisinger.—Pian saat kulkea uusia uria vanhalla rakkauden tiellä.—

LIISI.

Missä te viivytte.—Ei saa mennä puun ja parkin rakoon.—

TAUBE.

Ei vaan—*(kuiskaa jotain Liisille, joka nauraa)*. *(Pois)*.

3:as KOHT.

Hisinger, Sanni.

SANNI.

Sinä suutuit minuun Edvard,—vaan minä en voi itseäni hillitä.—Älä halveksi minua siksi.—

HISINGER.

En minä sinua halveksi.—

SANNI.

Minä pidän sinusta kuitenkin niin paljon.—

HISINGER.

Hyvä—Sanni—tässä annan sinulle pienen jäähyväislahjan—300 mk.
Olemmeko kuitit.

SANNI.

Olemme!

HISINGER.

Älä muista minua vihalla.—

SANNI.

Olenko minä sinua vihannut. Minä olen niin rikkirevitty, ett'en jaksakaan mitään selvää ajatella.—Minäkin olen kerran rakastanut,—vaan minä en kelvannut rakastetulleni vaimoksi, sillä hän oli insinööri ja minä vaan työmiehen tytär.—Raivosin ja itkin—koetin hänet unohtaa— heittäydyin hurjaksi, vaan sekään ei auttanut.—Sitten kylmenin elämälle kokonaan.—Nyt on sieluni kuin sammunut hiillos, hetken se hohtaa, vaan jälleen se mustana häämöittää.—Siksi en voi koskaan olla onnellinen.—Rakastinhan minä sinua—mutta en ollut sittenkään tyytyväinen.—Olimme sentään hyvät ystävät,—eikö niin?—

HISINGER.

Hyviä ystäviä.—

SANNI.

Ja kuitenkin.—Niin hyvästi nyt, olet ehkä iloinen,—että pääset minusta.—En sitä sure.—Minä en pyydä mitään elämältä.—

HISINGER.

Hyvästi sitte.—

SANNI.

Hyvästi.—Käy toki vielä katsomassa.

HISINGER.

Minä saatan sinut ainakin laivasillalle ja toimitan sinulle ajurin.— (*pois*).

4:äs KOHT.

(Sigrid sisään, hän korjaa lasit. Hisinger takaisin).

HISINGER.

Te tahdotte kai siivoa täällä.—Minun pitää kai poistua.—

SIGRID.

Kuin tahdotte. (*Hisinger pois*).

5:es KOHT.

Sigrid, Erkki, Nanna.

SIGRID.

Nanna! ja Erkki!

NANNA.

Niin! Me läksimme laivalle saattamaan maisteri Vikstedt'ia, joka lähtee Ameriikkaan siveellisyyssasiaa tutkimaan.—Oi kuinka ilta on kaunis!— Katso—ulkona paistaa kuu merellä, kuin sulatettua tinaa— (*kuuluu laulua, naiskööri laulaa "Sua tervehdin"*). Nyt ne laulavat maisteri Vikstedt'ille.—Tule kuuntelemaan.—Kaikki Aamuruskon laulajanaiset ovat saattamassa maisteri Vikstedt'ia.—Hän on niin hieno mies.—

ANNETTE.

Täälläkö olet Sigrid! Äitisi tahtoo sinua tavata.—

NANNA.

Jää sinä tänne, niin me menemme laivasillalle—saamme kuulla— maisteri Vikstedt'in puhuvan nuorisolle.—

SIGRID.

Siveellisyyssiastako hän puhuu?

NANNA.

Mitenkä muuten, kuinka meidän on tehtävä veljellisesti työtä kaikkien langenneitten naisraukkojen parantamiseksi.—Hyvästi siksi kunnes puhe on päättynyt.—

ANNETTE.

Isäsi on päässyt vankilasta eilen.—Hän on täällä ja pyytää rahaa vaatteisiin.—

SIGRID.

Kyllä minä annan.—

ANNETTE.

Mistä annat?—Se heittiö veljeksesi on kokonaan muuttanut tyttöjen luo.—Siellä se juo ja tuhlaa kaikki rahansa.—Ei hänellä ole monta tervettä päivää enää jälellä. Maarian sairaalaan saa muuttaa.—

SIGRID.

Minä menen tapaamaan isää.—Missä hän on?—

ANNETTE.

Kyökissä.—Äitisi on myös täällä ja toi pesun. Annoin äidillesi ruusun troppia ja isällesi illallisen, kun olivat siniset vilusta ja nälästä. En minäkään jaksa teitä ijankaikkea elättää.—Kun Viktorin ja minun avioliitonni ei ole vielä varma,—ja minä pelkään pahoin, että se pakana jälleen saa häät lykättyiksi edemmäksi, että pääsee ulkomaille ja pois näkyvistäni.—Sellainen nahjus se on.—Kyllä hän minua muistaa silloin kun tarvitsee, vaan kun on puhe puolustaa minua sukulaisia vastaan ja vihdoinkin saada tuo avioliitto aikaan—silloin hän kömpii pakoon kuin myyrä.—Nytkin on hän juonut viisi päivää pääksytysten, eikä osaa enää järkevää sanaa suustaan laskea.—

SIGRID.

Jos hän rakastaa toista, niin laske hänet vapaaksi.

ANNETTE.

En—en ikinä!—Jos hän ei minua rakasta, ei hän saa toistakaan.—Sen kiusan minä hänelle teen.—

SIGRID.

Se ei ole jalomielistä.—

ANNETTE.

Jalomielistä tahi ei.—Kun olen kerran hänelle kelvannut saan kelvata aina.—Ja minä saatan hänet vihkimäpallille,—saatan vaikka veri tulisi.—

SIGRID.

Onko sinulla muuta puhuttavaa täti?—

ANNETTE.

Ei muuta kuin, että laitatkin maisteri Vikstedt'in hyttiin kaksi sijaa.

SIGRID.

Kuka maisteri Vikstedt'in kanssa nukkuu?—

ANNETTE.

Eräs Aamurusko-yhdistyksen jäseniä, joka on hänen matkakumppalinsa.— (*Sigrid menossa*).

ANNETTE.

Tuomari Hisinger tahtoo nukkuu täällä,—sillä hänestä hytissä on liian kuuma ja ummehtunut ilma. Hän on puhunut siitä minulle.—

SIGRID.

Hyvä. Kyllä minä teen hänelle vuoteen tänne.—

ANNETTE.

Äitisi pesu oli tällä kertaa huonosti mankeloitu,—sano se hänelle.—
Sekin raukka ei jaksakaan enää kunnollista työtä tehdä.—

SIGRID.

Kyllä minä sanon.—(*pois*).

ANNETTE.

Olkaa hyvät ja astukaa sisään.—

6:es KOHT.

Vikstedt, Erkki, Nanna, koko joukko naisia.

VIKSTEDT (kukitettuna).

Te olette liian hyvät rakkaat ystävät.—Vähempi riittäisi.—Vien tervehdyksenne tovereillenne "Suuressa Lännessä".—

KÖÖRI (laulaa).

"Armaasta erotessa".—

VIKSTEDT.

Hyvästi—hyvästi—nuoret siskot ja veljet.—Kuinka ihana on kesän kirkkaassa aamuyössä kuulla laulun kaikuvaan viattomilta huulilta, joilta ainoastaan hyveen ylistys kaikuu.—(*kööriläiset pois*).

VIKSTEDT.

Mihin menet?

ANNALA.

Haen matkalaukkuani.—

VIKSTEDT.

Palaa pian.—Hyttimme on valmistettu.—Herra Liimatainen!— Tahtoisin puhua pari sanaa kanssanne kahden kesken.—Lähetäkää pois —neiti—en tunne nimeä.—

ERKKI.

Nanna Haglund. Ole hyvä ja poistu hetkeksi. Puhukaa.—

VIKSTEDT.

Meidän yhdistyksessämme on jäseniä, joiden siveellinen tunne on niin arka, että meidän on vaikea sitä loukata.—Nainen, jonka kanssa seurustelette.—

ERKKI.

On ollut langennut nainen oikein,—vaan nyt on hän muuttanut elämänsä.

VIKSTEDT.

Minä en tuomitse ketään—en, mutta kun se saattaisi muita loukata— niin täytyy minun alistua yleisen mielipiteen alle.—

ERKKI.

Ymmärrän, minun morsiameni ei sovi enää tulla Aamuruskon kokouksiin.—

VIKSTEDT.

Kyllä—vaan ette saa asua yhdessä hänen kanssaan.—Ja edullisempi olisi teille, suosiossa olevalle miehelle, että ylimalkaan välttäisitte kaikkia väärinkäsityksiä—sellaisia tekoja, jotka voisivat langettaa vaikka vaan varjon Teidän ja etenkin seuran päälle, jota palvelette.—

ERKKI.

Ihmiset moittivat siis minut siitä, että koetan todella teoissani osoittaa, että pidän prostitueerattua naista yhtä hyvänä kuin monta muuta n. k. siveätä neitiä, joita kuuluu Teidän seuraanne, joka on voinut kylläkin langeta, vaan jonka päälle ei ole varjo langennut, sillä hänen isällään on varaa hänelle kustantaa ilmaista lystiä. (*nauraa*).

VIKSTEDT.

Minä en teitä moiti—en,—vaan yleisö, joka ei ole taipuvainen liian rohkeihin uudistuksiin, ei hyväksy kylläkin jaloa vapaamielisyyttänne. —Ja me olemme riippuvaisia yleisöstä.

ERKKI.

Todella?!

VIKSTEDT.

On ollut puhe, ett'ette voisi olla enää Isänmaan asiamies eikä Aamuruskon taloudenhoitaja, siitä syystä että mainittu lehti ja seura on kansan edessä julistanut ajavansa ehdottoman raittiuden ja siveellisyyden asiaa. Siksi on ehkä paras, että teette juorut tyhjiksi. —

ERKKI.

Mitä pitää minun tehdä?

VIKSTEDT.

Erota tuosta naisesta.—(*paussi*).

ERKKI.

En ikinä.—

VIKSTEDT.

Siinä tapauksessa täytyy minun vaatia, että etsitte viipymättä toisen työpaikan itsellenne, sillä Teidän laisesti elävälle miehelle on Aamuruskon seura suljettu. Suokaa anteeksi.—Minun täytyy olla järkähtämätön. Oletteko nähnyt herra Annalaa? Hän on mies, joka ei ole antanut syytä moitteeseen.—

ERKKI.

Ei.—(*Vikstedt pois*).

7:äs KOHT.

ERKKI.

Nanna!—(*Nanna*). Kuulitko meidän keskustelumme?

NANNA.

En!—

ERKKI.

Tuota.—Minulla on vähän velkoja—ja ennenkuin voimme mennä naimisiin—täytyy—minun tehdä kovin työtä päästäkseni veloista. Ja koska onnettomuudeksi sattui tuo raitiotieläisten lakko, jossa hävisimme ja minä johtavana henkilönä sain auttamattoman lähtöpassin, niin— voisitko jonkun aikaa—tulla yksin toimeen—esim. hankkisit itsellesi liinavaatteiden ompelua.—Minä muutan erään tuttavan pojan luo.—Sinä voisit hakea kortteeria muualta.—

NANNA.

Miksi?—

ERKKI.

Minä en voi nimittäin vielä mennä kanssasi naimisiin, sillä minut on sanottu Aamuruskon taloudenhoitajapaikasta ylös.

NANNA.

Miksi.—

ERKKI.

Siksi että en hyväksynyt maisteri Vikstedt'in matalaa elämän tapaa.—Koeta olla järkevä, jos mielimme kerran tulla onnellisiksi.—

NANNA.

Liinavaatteita en ole koskaan neulonut enkä opi niin pian.—

ERKKI.

Hae palveluspaikkaa.

NANNA.

Sitä en saa.—Minulla ei ole papereita.

ERKKI.

Mene edellä kotiin—äläkä ole levoton.—Minä tulen jälestä, minulla on vaan jälellä vähän asioita täällä.—Koeta olla luja! Siinä on ainoa pelastuksemme. Näkemiin.

NANNA.

Minua niin ahdistaa. (*pois*).

ERKKI (soittaa).

(*Sigrid*).

ERKKI.

Minä pyydän sinun tekemään jotain hyväkseni. Kysy tädiltäsi, eikö Nanna saisi tässä laivassa siivoojan paikkaa pariiksi kuukaudeksi.—Me emme voi mennäkään naimisiin.—

SIGRID.

Mutta miksi erootte?

ERKKI.

Raittiusseura ei tahdo, että sen virkailijan vaimo on entinen yleinen nainen ja siksi täytyy minun hakea itselleni toinen paikka—ja siihen menee aikaa.—

SIGRID.

Ja siksi Nannan täytyy ruveta siivoojaksi.—Ihmiset ovat julmia.—

ERKKI.

Täytätkö pyyntöni?—

SIGRID.

Täytän.

ERKKI.

Kiitoksia Sigrid, sinä olet kunnan tyttö! Kun eivät vaan "Isänmaan" onnen valvojat kohtelisi sinua kerran niinkuin minua. (*Erkki pois*).

8:as KOHT.

VIKSTEDT (ulkoa).

Aku—niissä on minun yönuttuni?!—

SIGRID.

HISINGER (nauraa).

(*Kotvasen kuluttua*). Neiti! Kuulutteko tekin Valkonauha-yhdistykseen?

SIGRID.

En.

HISINGER.

Tuo aaveenhaamu maisteriksi, tulee kohta niin ihanteelliseksi—ett'ei juo edes vettä.—

SIGRID.

Se maistunee hänelle.—

HISINGER.

Itseturmelus on kielletty Suomen laissa.

SIGRID (vaikenee).

HISINGER.

Tietääkö neiti, milloin olemme huomenna Hankoniemessä?—

SIGRID.

Kello 7 aamulla.—

HISINGER.

Te ette kai ehdi paljon levätä?—

SIGRID.

En juuri.—

HISINGER.

Siivojan paikka höyrylaivassa ei ole kai hauska?—

SIGRID.

Kuin muukin!

HISINGER.

Olkaa hyvä ja tuokaa minulle kupillinen teetä.

SIGRID.

Voileivilläkö—vaiko muulla leivällä?—

HISINGER.

Kaviaarivoileivillä.—

SIGRID (tuo tarjottimen).

HISINGER.

Ettekö tahdo pitää minulle seuraa!—Istukaa.—Te näytätte niin väsyneeltä.—Oletteko kauan ollut täällä siivoojana?—

SIGRID.

Kaksi kuukautta.

HISINGER.

Missä te olitte ennen?—

SIGRID.

Tupakkatehtaassa.—

HISINGER.

Eikö tehtaassa ole pieni palkka?

SIGRID.

On.

HISINGER.

Täällä ansaitsette kai enemmän.—

SIGRID.

Kyllä.—(*aikoo mennä*).

HISINGER.

Istukaa vähän ja puhukaa.—Aikani käy niin pitkäksi.—

SIGRID.

Teillähän oli äsken niin hauskaa seuraa.—

HISINGER.

Ne olivat hauskoja tyttöjä, mutta hiukan levottomia.—Minä en pidä liian voimakkaista naisista.—

SIGRID (*aikoo mennä*).

HISINGER.

Minun on niin ikävä.—

SIGRID.

Minä luulen, että soitettiin.

9:äs KOHT.

Vikstedt, Hisinger.

VIKSTEDT.

Minä olen vanha mies ja haluan nukkua yöni rauhassa. Pyydän, että puhutte minun viereisessä hytissäni vähemmän kuuluvalla äänellä.

HISINGER.

Pyyntöänne noudatetaan, jott'ei teidän siveellinen unenne häiriytyisi. —

VIKSTEDT.

Mitä?

HISINGER.

Olettehan valkoisen nauhan ritari!

VIKSTEDT.

Hävytön mies!—Kaikkea Te ivaatte!

HISINGER.

Tuo nuori mies, joka teitä aina seuraa auttaa kai teitä siveellisessä taistelussanne.—

VIKSTEDT.

Ihminen, joka ei ymmärrä elämää eikä siveellisyyttä—

HISINGER.

—eikä sano väärää todistusta lähimmäistään vastaan.

VIKSTEDT.

Te olette—

HISINGER.

—parempi kymmenien käskyjen täyttjä kuin Te.—Pahekin voi olla luonnollisempi kuin luonnoton hyve.—

10:es KOHT.

ANNETTE.

Täällä ei ole ketään.—(*soittaa*)—(*Sigrid*). Oletko nähnyt Viktoria?—Hänen hyttinsä ovi oli kiinni.—Kolkutin, vaan en päässyt sisään.—Kun ei vaan olisi tullut viinahulluksi.—

SIGRID.

Mitä sinä puhut täti?—

ANNETTE.

Ei kukaan usko, että minullakin on surua. Onhan lapseni sentään omaa lihaani—enkä voi nähdä sen kärsivän.—Lapseni tähden olen riippunut tässä laivassa myrskyssä ja kylmässä,—lapseni tähden olen hymyillyt tuolle nautinnonhimoiselle roistolle, joka voi jättää oman lapsensa ilman laillista nimeä ja sen äidin ilman eläkettä—(*kuuluu revolverin laukaus*). Mikä pamahdus se oli?—

ANNALA.

Mistä kuului revolverin laukaus?! (*Hisinger ja muita matkustajia*).

ANNETTE.

Avatkaa tiirikalla kapteenin hytin ovi!—

ANNALA.

Onko kapteeni sairas?

VIKSTEDT.

Viinahulluko?

ANNETTE (itkee ääneen).

ANNALA.

Ampunut itsensä kuoliaaksi revolverilla!—(*Hisinger tuo Sigridin sisään*).

HISINGER.

Miksi tuijotatte noin?—Miksi hymyilette noin katkerasti?—Oliko hän sukulaisenne?—

SIGRID.

Hän oli perheeni ainoa tuki!

HISINGER.

Oletteko hyvin köyhästä perheestä?—

SIGRID.

Olen.—

HISINGER.

Ja teidän pitää yksin ylläpitää se?!—Ette jaksaa!—Minä säälin teidän kohtaloanne.—Antakaa minun auttaa teitä.—Älkää peljätkö! —Antakaa minun auttaa teitä!—

(Esirippu).

Neljäs Näytös.

Laitisen huone.

1:nen KOHT.

Sigrid, Oskar (sängyssä).

OSKAR (yskii).

Olisit elänyt siivommin, niin olisit saanut elää kauemmin, sanoi Soinisen Viki minulle eilen. Hah! Pienenä poikana kun kyhjästin katukulmissa viluisena sanomalehtipakka kainalossa ja huusin ääneni painuksiin, silloin ajattelin, kun tulen suuremmaksi, silloin menen kouluun—tulen eteväksi—ei tarvitse enää peljätä sitä, että söin liian paljon, ett'ei toisille riittänyt ruokaa, eikä juosta itseäni hengähdyksiin kun ei ollut kyllin vaatteita yllä ruumiin lämpimäksi.— Mutta kun tulin suureksi, olin sairas,—elämä oli

tärveltynyt jo lapsuudessa.—Silloin makasin yöt unetonna vuoteellani ja kylmä hiki tunki ruumiista.—Tiesin että aurinko, ilma ja maan vehreys eivät kauan minua enää ilahuttaisi, että olin auttamattomasti tuomittu ennenaikaiseksi mullaksi.—Silloin rupesin juomaan, että ajatukset eivät olisi voineet minua kiusata. Silloin etsin rakkautta noilta naisraukoilta, jotka itse sairaina ovat armeliaat taudin saastuttamalle miehelle, jotta hän hetkeksi unohtaisi kauheat tuskansa.—Oi Sigrid, elämä on niin julmaa, niin masentavaa—niin kiduttavaa kuin raastettaisiin lihaamme tylsällä sahalla.—

SIGRID.

En jaksa enää valittaakaan.—

OSKAR.

Sinä olet voinut kohtaloa vastustaa.—Olet vahva luonteinen, olet lahjakas.—Mutta ajattele niitä, jotka ovat heikkoja, joiden elämän polkua lisäksi ei yksikään valon—eikä ilon säde ole koskaan valaissut, jotta ne siitä olisivat voineet elon voimaa ammentaa.—

SIGRID.

Älä puhu noin surullisia ajatuksia.—

OSKAR.

Rukoile Jumalaa niitten puolesta, joita sanotaan langenneiksi naisiksi ja joita mailma sortaa, vaikka se heitä himonsa uhrina käyttää.— Rukoile minunkin puolestani, joka tässä kohtalon mujertamana kuolen, — (*yskii*).—Maarian sairaalassa sanoi hoitajatar,—jos pääsisitte Nummelan parantolaan, tulisitte terveemmäksi.—Minä en voi enää koskaan tulla terveemmäksi.

SIGRID (silittää hänen päätään).

Oskar!

OSKAR.

Mitä?

SIGRID.

Olen ollut sinulle sydämetön.—Anna minulle anteeksi.

OSKAR.

En ole minäkään elänyt kuin minun olisi pitänyt,—vaan köyhyys tekee ihmisen mahdottomaksi—ja ärtyisenä kiroo silloin kohtaloa.—Minun olisi pitänyt kai vaieten kantaa kuormaani säästääkseen teitä.—

SIGRID.

Sitä ei kukaan olisi jaksanut.—

OSKAR.

Nyt on katumukseni liian myöhäinen.—

SIGRID.

En ole minäkään voinut oikein kotiani suojella! Ja sinullekin olen ollut.—

OSKAR.

Ei se mitään.—Sinä olet kuitenkin antanut joka rovon kotiin vaikka itsekkin olet usein ollut vaatteidenkin tarpeessa—ja nytkin jaksat palvella Annette-tädin kosteessa ruokalassa.—

SIGRID.

Älä puhu siitä.—En ole ollut mikään täydellinen sisar enkä tytär.

OSKAR.

Jo sekin on uhraus, että valvot ruokalassa yöt, jotta täti saisi pennin teen myymisellä.

SIGRID.

Ah!—

OSKAR.

Eikö ruokala kannata? Vai miksi huokaat?

SIGRID.

Olen niin väsynyt.

OSKAR.

Onko sinulla liika paljon työtä!

SIGRID.

Ei—ei!—Suren muuten vaan.—

OSKAR.

Ja vaikka asemasi on ollut niin vaikea, ei minun tarvitse sinun tähtesi koskaan luoda silmiäni maahan.

—

SIGRID.

Et—et.—

OSKAR.

Jos minun se täytyisi tehdä, surmaisın sen miehen, joka sinut olisi siihen tilaan saattanut—tahi ampuisin itseni.—

SIGRID.

Älä surmaa ketään.—

OSKAR.

Jos sen saisin tietää,—surmaisın joka ikisen.—(*hourii*) mätää on yhteiskunta täynnä—veren pitää puhdistua—veren.—Me olemme kuolevaa sukupolvea.—

SIGRID (hoitaa häntä).

Onko sinun nyt parempi olla?—

OSKAR.

On.—Rintani vaan on niin ontto.

SIGRID.

Nuku—niin vaurastut.—

OSKAR (nukkuu).

Niin kova ei ole kohtalo, että se sinut sortaisi.—

SIGRID.

Nuku rauhassa veli.—Me olemme kaikki kohtalon uhreja kuin sinä— kuolevaa sukupolvea—usko minua.—

2:nen KOHT.

Laitiska, Sigrid, Oskar (nukkuu).

LAITISKA.

Onko hän nukkunut?

SIGRID.

On.

LAITISKA.

Tohtorinna ei olisi maksanut 4 markkaa leiviskästä,—vaikka olin vaatteet niin kauniisti mankeloinut ja silittänyt.—

SIGRID.

Miksi sinä teet työtä, kun minä voisin rahallani sinua ylläpitää.—

LAITISKA.

Kyllä sinä ne rahat tarvitset itsekin!—Anna minun toimia niin kauan kuin jaksan.—Lapsetkin kun pitää saada kouluun ja Rosa neulomaoppiin, joten hän ei niin pian tuntuvasti ansaitse.—Selim on juoksupoika, hän syö itse tarkoin palkkansa ja kuluttaa meidän ansioista vaatteita.—Kun vuosi tahi pari on kulunut—niin Selim voi ansaita enemmän ja Rosa seisoo omilla jaloillaan.—Niin sitten lakkaan minäkin rehkimästä ja rupean lepäämään.

SIGRID.

Ja Henna on terveempi.—Eikö hänen pitäisi päästä näinä päivinä sairaalasta.—

LAITISKA.

Aivan niin.—Kuka tietää, vaikka hän tänä päivänä jo pääsisi kotiin. —Sitten häntä ei mikään täällä kotona hermostuta, kun isäkään ei vankeudesta päästyään juo, eikä Oskar ole häijy.—Hän on niin muuttunut.—Jos olisi aina ollut samallinen,—mutt'ei puhuta menneistä ajoista.—Olisin kai tullut liika ylpeäksi, jos kaikki elämässäni olisi ollut hyvin.—

SIGRID.

Älkäämme herättäkö Oskaria.—

LAITISKA.

Aivan oikein.—Kuinka Oskar on laihtunut.—Ei kai hänellä ole monta päivää enää elettävänä.—

SIGRID.

Äiti—pannaanko teetä kiehumaan?

LAITISKA.

Meillä ei ole teetä.

SIGRID.

Minulla on.—Mutta ei sytytetä primuskeittiötä,—siitä tulee paha ilma,—eikä se ole hyvää Oskarille,—joka niin helposti tukehtuu.—

LAITISKA.

Mutta meillä ei ole puita.—

SIGRID.

Minä menen lapikaupasta ostamaan.

LAITISKA.

Mutta primuskeittiö tulisi halvemmaksi.

SIGRID.

Onhan minulla varaa ostaa puita. (*Sigrid ulos, kotvasen kuluttua takaisin*).

LAITISKA

(*joka on askaroinut sillä aikaa*). Ihmeellisesti Annette ansaitseekin ruokalassaan,—koska hän voi maksaa sinulle noin hyvät palkat.—Oli se sentään onni, että menit höyrylaivaan.—Miten olisimme muuten tulleet toimeen.—On Henna saanut olla surutta sairaalassa, että ehkä nyt on sen verran terve, että voi ainakin auttaa minua täällä kotona,— ja Oskar on saanut lääkkeitä—ja lapset vaatteita—ja isäkin on lakannut juomasta, kun elämä on ruvennut näyttämään iloisemmalta ja helpommalta.—Saimme sinun avullasi hänelle uuden hevosen ja uudet rattaat.—Ja kotikin on tullut siistimmäksi, että kaikkien on niin hyvä olla omassa nurkassaan. Kun—maailmassa jotain osaa ja yrittää, kuin sinä, niin voi ansaita rahaa ja ilahuttaa niillä omaisiaan.—

SIGRID.

Aivan oikein, kun jotain uhraa.—

LAITISKA.

Oletko sairas?—Sinä olet ruvennut näyttämään viime aikoina niin kalpealta.—Sinä valvot öisin liian paljon.—Täytyykö sinun valvoa ruokalassa?

SIGRID.

Täytyy.—

LAITISKA.

On sekin ammattia jos ansaitseekin siinä rahaa.—

SIGRID.

Vesi kiehuu jo äiti.—

LAITISKA.

Eipäs!—

SIGRID.

Joku kolkuttaa ovelle.—

LAITISKA.

Mene avaamaan!—

3:as KOHT.

Fiina, edelliset.

FIINA.

Hyvää iltapuolta.—

LAITISKA.

Jumal'antakoon.—Fiina on hyvä ja istuu.

FIINA.

Vieläkö Laitiska tarvitsee sitä juomalasia,—jonka lainasitte meiltä? —

LAITISKA.

Kyllä,—mutta jos sen tarvitsette.—

FIINA.

Kyllä!—

LAITISKA.

Minä annan sen. (*Sigridille*). Mene ostamaan leipää.—(*Sigrid aikoo mennä*).

FIINA.

Ei minun puolestani.—Minä en juo teetä.

LAITISKA.

Emme nyt niin köyhiä ole, ett'ei meillä ole tarjota teille kupillista vettä.—Se on muuten Sigrid, joka tarjoaa.—

FIINA.

Minä en missään tapauksessa juo teillä teetä, kiitoksia vaan paljon.—

LAITISKA.

Mikä kiire teidän on?—

FIINA.

Minun täytyy nyt vaan.—

LAITISKA.

Kuinka tahdotte!—

FIINA.

Hyvästi!—Kalpeaksi Sigrid on käynytkin.—(*pois*).

4:äs KOHT.

Laitiska, Sigrid.

LAITISKA.

Mikä sitä Fiinaa juoksutti—

SIGRID.

En arvaa.—

LAITISKA.

Fiina on tullut niin—lyhyt-puheiseksi—sen Efraimin rikosjutun—ja sinun takaisin tulosi jälkeen.—Mitä se sinua motkottaa, koska Anttikin on saanut uuden morsiamen.—

SIGRID.

En tiedä. Onko Heinonen kihloissa?

LAITISKA.

On erään rikkaan muurarin ainoan tyttären 16 vuotiaan tytön kanssa.—

SIGRID.

Oh!—senkin tytön osaa.—

5:es KOHT.

Henna, edelliset.

LAITISKA.

Kas Henna!—Istu nyt ja juo kupillinen teetä.—Sinä olet niin terveen näköinen.—

HENNA.

Terve minä olenkin. Tohtori sanoi, että olen lihonut neljä kiloa.—

SIGRID.

Se on hauskaa!—Joko sinä tulet kotiin jäämään.

HENNA.

Tulen.—Niin tohtori sanoi.—Minä otan palveluspaikan sitten kun ei äiti huoli minusta täällä kotona.—

SIGRID.

Jää sinä äidin luo tykkänään—Äiti kun on vanha ja kipeä, ei hän jaksaa uutimia pestä ja pingottaa,—auta sinä äitiä.—

HENNA.

Jos äidillä on varaa pitää.—

LAITISKA.

On, kun Sigridillä on nyt niin hyvä paikka, että voi auttaa meitäkin.—

HENNA.

Onko Sigridillä palveluspaikka?—

SIGRID.

On.

HENNA.

Sellainenko, missä ei käy herroja?—

SIGRID.

Sellainen.—

HENNA.

Voisinko minäkin sitten sinua siellä auttaa.

SIGRID.

Kyllä minä autan itse itseäni.—

HENNA.

Sinulla on vissiin paha paikka,—koska olet niin kalpea.—

SIGRID.

Tuo tuli pesässä heittää niin pahan valon.—

OSKAR (herää).

Sinäkö Henna se olet?—

HENNA.

Minä.—Oletko kovin sairas?

OSKAR.

En. Olen vaan muuten väsynyt.—

HENNA.

Minun on niin lysti olla kotona, kun täällä puhutaan niin hiljaisella äänellä.—Ennen te huusitte niin.—

OSKAR.

Me huusimme nälästä.—

LAITISKA.

Mutta nyt on koko elämä muuttunut, kun Sigrid on saanut tuon hyvän paikan.—

SIGRID.

Älkää puhuko niin paljon siitä paikasta äiti.—Antakaa meille teetä. —Älkää panko pahaksenne. Te ette tavallisesti puhu paljon.—en tahtonut Teitä moittia—mutta minä olen hermostunut tänään.—

LAITISKA.

Niinkuin tahdot.—

6:es KOHT.

Rosa, edelliset.

ROSA.

Alma sanoi tuolla pihalla,—että—

LAITISKA.

Mitä sinä juokset Alman asioita?! Etkö muista että olen kieltänyt sinun juoksemasta noitten naisten asioita.—Jos minä sen vielä kerran kuulen —niin—

ROSA (hiljaa).

Alma käski Sigridin—

SIGRID.

Ole hiljaa!

LAITISKA.

Tule juomaan teetä—Rosa—

ROSA.

Kyllä tulen!—(*Sigridille*). Sinun pitää mennä Alman luo.—

LAITISKA.

Tuletko?—

ROSA.

Kyllä!

LAITISKA.

Mikä silkkinauha sinulla on kaulassasi? Mistä sen olet saanut?—

ROSA.

Olen löytänyt sen.—

LAITISKA.

Älä kaikkia löytökaluja kaulaasi tunge.—Anna tänne!—Se pannaan sellaiseen paikkaan, ett'et sitä ikinä löydä.—Ei mitään itkemistä.— Niin kauan kun olet minun silmiäni alla, et saa pitää tällaisia kaulassasi, etkä juosta kevytmielisten naisten asioilla.—Mihin sinä menet Sigrid?—

SIGRID.

Hiukan asialle.—(*pois*).

LAITISKA.

Tiedätkö missä Selim on?—Tuossa tulevat lapsetkin kotiin.—(*Allan ja Saima sisään*).

ROSA.

Missä Lilli on?

LAITISKA.

Lilli on Annette tädin luona.—Täti lupasi pitää hänet, kun minulla oli kiire pesulle.—Soo lapset, tulkaa syömään, sitte saatte mennä isän sänkyyn nukkumaan.—

OSKAR.

Onko sinulla teetä äiti?

LAITISKA.

On.

OSKAR.

Anna tänne!—(*Laitiska vie*). (*Oskar yskii*). Ei mikään pysy sisällä. —Se helpotti sentään niin, kun se liukui kuivaa kurkkua alas.—Onko sinulla tuli pesässä.—Kuinka se tuntuu suloiselta!—

ROSA (hiljaa).

Alma lähetti terveisiä, että—

OSKAR.

En kaipaa enää kenenkään terveisiä.

ROSA.

Vai niin! Siellä oli niin kaunis joulukuusi. Minä sain niin paljon makeisia kuin vaan jaksoin syödä.

LAITISKA.

Sinä olet niin raukea Oskar.—Tahdotko toisen kupin teetä.—

OSKAR.

Minusta on niin ihanaa nähdä tuo tuli pesässä.—Se on niin rauhoittava kuin jouluaamuna kirkossa kynttiläin valo.

LAITISKA.

Menkää nyt lapset nukkumaan.—

ROSA (riisuu nuoremmat).

Voi jos saisi puhtaana paidan.—

LAITISKA.

Sitten saat, kun äiti joutaa pesemään.

ROSA.

Tämä on niin likainen.—

LAITISKA.

Ei jouda pesemään.—Koeta nyt pitää sitä.

SELIM (tulee).

LAITISKA.

Vihdoin tulit.—Tuossa on leipää ja potaatteja!—

SELIM.

Kylmiä potaatteja!—Eikö teillä ole muuta En minä huoli.—Onko teillä kuppi teetä?—Se edes lämmittää.—

LAITISKA

(*ottaa takin taskusta paperossin*). Mitä tämä on?—

SELIM.

Kauppias antoi.—

LAITISKA.

Kauppias ei anna lapsille tupakkaa. Sinä olet ostanut sen omilla rahoillasi tahi varastanut.—Kumman olet tehnyt?—(*Selim ei vastaa*).

LAITISKA.

Vai sellaisia sinä jo poltteleet ja annat rahasi kulua nenän alla.—Se sai olla ensimmäinen ja viimeinen kerta,—muista se!—

SELIM.

Äiti!

LAITISKA.

Kyllä minä otan kaikki pahat kujeet pois ruumiistasi.—

OSKAR.

Ole kiltti ja tottelevainen äidille Selim! Saat sen muuten kerran katkerasti katua.—

SELIM.

Kyllä minä asiani itse ymmärrän.—

SIGRID (takaisin).

LAITISKA.

Menetkö jo?

SIGRID.

Annette täti oli lähettänyt sanan—että—

LAITISKA.

Kyllä minä muuten pitäisin työstäsi,—mutta kun sinun täytyy mennä aina yöksi sinne rehkimään,—se tuntuu niin ikävältä.

8:as KOHT.

Laitinen, edelliset.

LAITINEN.

Isäntä on sanonut meidät ja nuo tytöt ylös,—sillä siveellisyyspoliisilta on tullut käsky, että tuollaisia ei saa löytyä useampia samassa talossa.—Mutta mitä meillä on sen asian kanssa tekemistä, sitä minä en ymmärrä.—Poliisi kyseli muuten mitä sinä teet Sigrid—ja minä vastasin, että olet tarjoilijana neiti Annette Salmberg'in ruokalassa,—se hävytön nauroi ja sanoi, että kyllä ne ruokalot tunnetaan.—Olisin suuttunut jos olisin ollut juovuksissa,— kun lisäksi Fiina nauraa tirskei rappusten vieressä ja Antti tirkisti ovensa raosta—

SIGRID.

Hyvästi nyt—Ah!—Poliisi!

9:äs KOHT.

Poliisi, edelliset

POLIISI.

Asuuko täällä Sigrid Laitinen?—

SIGRID.

Ei!

LAITISKA.

Miksi poliisia pelkää! Kyllä—täällä asuu Sigrid Laitinen.—Hän on tyttäreemme.—

POLIISI.

Mitä ammattia hän harjoittaa?—

SIGRID.

Menkää!

POLIISI.

Vähän tyynemmin hyvä neiti!—Vastatkaa siivosti kysymyksiini, muuten saatte kovemman rangaistuksen.—

LAITISKA.

Mistä?! Onko hän varastanut?

POLIISI.

Ei! Kyllä muitakin rikoksia tehdään maailmassa.—Teillä ei siis ole ammattia?

LAITISKA.

Hän on ollut tarjoilija höyrylaivassa ja nyt auttaa hän neiti Annette Salmbergia hänen ruokalassaan.

POLIISI.

Sellaista ruokalaa ei ole olemassakaan.—

LAITISKA.

Mitäh!?!—(*Oskar nousee sängyssä*).

OSKAR.

Te valehtelette!

POLIISI.

Olkaa siivolla,—muuten joudutte tekin edesvastuuseen rikoksen salaamisesta ja parittelusta.—Koska teidän tyttärellänne ei ole työpässia, täytyy minun vangita hänet irtolaisuudesta.—

LAITINEN.

Punnitkaa sanojanne.—

POLIISI.

Katsokaa tätä! (*näyttää lapun*). Te olette nyt kai vähemmän turskeja. —Teidän tyttärenne on nähty seurustelevan poliisin valvonnan alaisina olevien naimattomien naisten kanssa.—

OSKAR.

Se ei ole rikos.—

POLIISI.

Olkaa siivolla, sanon minä.—Teidän tyttärenne on nähty kadulla kulkevan myöhään yöllä.

OSKAR.

Sen tekee moni muu.—

POLIISI.

Hän on elänyt salavuoteudessa.—

OSKAR.

Siis kuulustelkaa sitä miestä, jonka kanssa hän on elänyt.—Eikö siinä seikassa lie aina kahta rikollista?!—

POLIISI.

Yhdentekevää kaksi tahi yksi! Yhteiskunta ei suvaitse haureusammatin harjoittamista.—

OSKAR.

Niin—silloin kun on kysymys köyhistä!

POLIISI.

Sekä vaatii, että kaikki sellaiset naiset, jotka sitä harjoittavat, ovat vangittavat ja lähetettävät lääkärin tarkastettaviksi, jott'eivät ne voisi tarttuvia tauteja levittää.—

OSKAR.

Vangitkaa samalla ne miehet, jotka naiset tartuttavat.—

SIGRID.

Älkäämme ketään syyttäkö. Mutta jos olen sairas, saanhan etsiä hiljaisuudessa lääkärin apua.—

POLIISI.

Ei se niin vaan saa tapahtua hiljaisuudessa, kyllä meillä sitten olisi hiljaisuudessa monta ruttopesää.—Teidän on heti tultava poliisikamariin.—

SIGRID.

Enkö saa nukkua yötäkään kotona.—

POLIISI.

Ei,—kyllä te pian karkaisitte.—Ja huomenna on teidät passitettava lääkäriin. Jos niskoittelette, pääsette Hämeenlinnaan.

SIGRID.

Oi hyvä Jumala!—

LAITISKA.

Oi Jeesus Kristus,—sinä joka pois otat maailman synnit,—katso armollisesti meidän puoleemme kuin katsoit, ryövärin puoleen ristin puussa.—

POLIISI.

Soh, mars!—Minulla ei ole aikaa kuunnella vikinäänne.—(*Sigrid ja poliisi pois*).—Unohdin toisen asiani,—talon isäntä, on sanonut teidät ensikuusta ylös—sillä te olette pitänyt luvattomia hyyryläisiä luonanne!—(*Laitinen on vaipunut alas, Oskar nauraa katkerasti*).

HENNA.

Sigrid joutuikin poliisikamariin enkä minä.—Onko hän sitte vielä onnettomampi kuin minä?—

ROSA.

Äiti!

(Esirippu).

Viides Näytös.

Annetten huoneustossa.

1:nen KOHT.

Lilli nukkuu sohvalla.

ANNETTE.

Noh Herranen aika!—Tytöt ovat juosseet tiehensä ja jättäneet lapsen tuohon nukkumaan ja ikkunan auki. Ovatko ne hapsakat juosseet kadulle, ja kuka tietää vaikka olisivat vielä loikkineet ulos akkunasta hameet kellollaan?! (*huutaa ikkunasta*) Rosa!—Airi!—Noh, mitä minä näen? —Rosa seisoo ja kaakattaa tuolla porttikäytävässä laivatokka työmiesten kanssa.—Rosa, lähdetkö heti siitä kotiin! Äitisi tarvitsee apua, niin ett'ei sinulla ole aikaa porttikäytävissä lorvailla! Tallusta heti sisään!—Tänne olet mokoma jättänyt lapsenkin yksin nukkumaan.— (*Rosa sisään*). Siinä sitä nyt olet! Et ajattele yhtään äitiäsi, että vähän keventäisit hänen kuormaansa.—Isäsikin on vanha ja rintatautinen, ei se voi kunnolleen muuta, kuin hyyskänaluksia korjata ja siitä ei paljon apua lähde.—Veljesi on kuollut kurjan elämänsä takia. Toinen sisaresi on sairaalassa—ja toinen hulluinhuoneessa— ja veljesi on ollut kerran kiini näpistelystä —pitääkö sinunkin kulkea samaa surkeuden tietä?—Mene edes palvelukseen.—Minun luonani tässä saat ensin harjaantua ja sitten pääset sisäpiijaksi vaikka hienoon herrasväkeen.—Älä siinä peiliin tirkistä!— Ei siitäkään lähde muuta kuin harmia.—Soh, nyt olet antanut lapsen nukahtaa, ullaantuu se nyt kun kotiin kylmässä viedään.—Silläkin raukalla on riisin alkua.— Mitenkä Allan ja Saima jaksavat?

ROSA.

En tiedä!

ANNETTE.

Älä tirkistä peiliin, kuulithan sen jo kerran! Pue vaatteet siskosi ylle ja kannaa se sitten kotiin.

ROSA.

Onhan noita saanut retustella.—Pääsisi kerran vapauteen!—

ANNETTE.

Oho?! Vapaudesta sinäkin jo lavertelet.—Opi sinä kunnolla lapsia hoitamaan kotona, niin osaat sitten edes joskus mailmassa omat kakarasi korjata sillä kai sinäkin jonkun miehen kaulaan itsesi ripustat.—Et sinä itse itseäsi viitsi elättää.

ROSA.

Täti voisi itse hoitaa lapsia.—Ja onhan tädillä—

ANNETTE.

(Iyö häntä korvalle). Viisasteletko!—Sinä et ole saanut minkäänlaista kasvatusta—toista on sentään minun Airini.

ROSA (itseksensä).

Airini!

ANNETTE.

Mitä mutiset.—Sukkelaan, me menemme pian nukkumaan, ja silloin pitää talossa olla kaikki hiljaa.—

ROSA.

Muuan herra kysyi tädin osoitetta.—

ANNETTE.

Mikä herra? Ja mistä sinä hänet tunnet?—

ROSA.

Hän kävi usein Alman luona vanhassa kortteerissa ja minä juoksin hänen asioitaan. *(nauraa)*. Siksi hän tunsikin minut, kun olin leikkimässä uuden kirkon alla ja kysyi missä Alma ja Liisi asuvat ja täti.—Nyt issikka seisahtui kadulla.—

ANNETTE.

Mene sinä, äläkä lörpöttele.—Mene kyökin kautta, se on lyhempi se tie.—Mitä siinä tollotat.—*(Rosa Lillin kanssa pois)*.

2:nen KOHT.

(Soitetaan). *(Annette avaa).* Hisinger, Nanna.

HISINGER.

Hyvää päivää, rouva Annette.—Saako väsynyt täällä hetkeksi levähtää —suojassa mailman myrskyistä.

ANNETTE.

Olkaa hyvä!—Tässä olisi tuoli.—

HISINGER.

Pari hengenheimolaistani saapuu myöhemmin—ystävättäriensä seurassa. —Ette kai sulje heitä armonne ulkopuolelle, vaikka kyllä omavaltaisesti kutsuin heidät tänne luottaen Teidän tunnettuun suvaitsevaisuuteenne.

ANNETTE.

En suinkaan.—Herra on hyvä ja istuu.—Haluaako herra grööniä vaiko keltaista?

HISINGER.

Grööni maistunee aluksi parhaalta.

ANNETTE.

Ensi luokkaistako haluatte?

HISINGER.

Aina pitää olla sigilleerattua!

ANNETTE (nauraen).

Enkös minä sitä arvannut.

HISINGER.

Niin, niin. Itsestäänhän hyvä ihminen asian arvaa.

NANNA (juovuksissa).

Kuulkaa herra Hisinger, minä rakastan Erkkiä. Te ette saa tehdä minulle mitään pahaa.—Minä olen niin turvaton, ihmiset tekevät minusta pilkkaa,—eikä Erkki voinut minua suojella.—Ne siveät ihmiset olivat niin armottomat.—

HISINGER.

Jos näytät noin hapanta naamaa, en toista kertaa ota sinua mukaani.—

NANNA.

Se on minusta yhdentekevää!—En minä rakasta ketään.—Erkillä oli sentään kaunis tukka ja kauniit silmät.—

HISINGER.

Käske sitten Erkin niillä kauniilla silmillään lumota ompelijatar, ett'ei hän muista lähettää laskuasi, niin ei minun tarvitsisi ollenkaan asiaan sekaantua.

NANNA.

Minä en ole aistillinen, mutta se kauppapalvelija vietteli minut eräällä kävelymatkalla—Viipurin puistossa,—kun olimme kahden kesken.—En ymmärtänyt pelätä.—Sitten tulin niin onnettomaksi,—ei kukaan minua säälinyt.—Hän matkusti pois koko kaupungista.—Lapseni on maalla, —se on kolmen vuoden vanha.—Tein kyllä työtä, elättääkseni sitä— vaan en ansainnut kyllin.—Eräs esittelijäsihteeri hm! antoi minulle lisää rahaa,—sitten Erkki vapautti minut hänestä.——Erkki on niin uljas ja innokas työmies,—raitis ja vapaamielinen.—

HISINGER.

(*Annetten tullessa*). Juo Bollsia, niin tulet järkiisi.—Rouva Annette.—Puhukaa te jotain älykkäämpää.—Tuo Nanna puhuu kuin papin rouva pääsiäisenä.—

ANNETTE.

Vaan jos häiritsen—niin.—

HISINGER.

Minun rakkauteni on kyllin varmalla pohjalla ett'ei sitä kukaan voi häiritä.

NANNA.

Jättäkää meidät kahden kesken, kuulitteko!—(*Annette poistuu*).

HISINGER.

Mitä tämä merkitsee?—

NANNA.

Minun täytyy sanoa sinulle.—Minä en voi sinua rakastaa!

HISINGER.

Vai niin! Kaikesta päättäen, niin sinä aiot panna toimeen kohtauksen.

NANNA.

Minä olen niin onneton!

HISINGER.

Jos minä en voi sinua onnelliseksi tehdä, niin täytyy kai minun etsiä toista, jonka voin tehdä onnelliseksi.

NANNA.

Kyllä—kyllä sinä minutkin voit onnelliseksi tehdä.—Mutta minä näin Erkin tänään kadulla.—Hän oli laihtunut ja hänen silmissään oli niin outo kiilto.—Hän tietää, että minä oleskelen sinun seurassasi,— että olen hänelle uskoton.—Mutta jaksoinko minä elää ilman suojaa—

HISINGER.

Lakkaa nyt ja juo.—

NANNA.

Juon—juon!—He sanovat, että se olisi Erkin onni, jos hän unohtaisi minut.—Kyllä hänellä nyt on oikeus minut unohtaa.—Minä olen hänet pettänyt.—Minulle tekee niin hyvää kuulla, että ihmiset kiittävät häntä ja moittivat minua.—Se antaa omalle tunnolleni rauhaa,— sillä minä olen ollut häntä kohtaan sydämetön.—

HISINGER.

Ensiksi Erkki löytää pian paremman onnen, sopivamman naisen seurassa kuin sinun.—Ja toiseksi et sinä tulisi onnelliseksi työmiehen vaimona, sillä sinä et jaksaisi niin raskaasti raataa kuin sen täytyy, jolla on jo yksi lapsi ennestään ja kymmenen tulossa eikä miehellä ole sataa markkaa palkkaa kuussa. Voitte olla täysin tyytyväinen, että liittonne purkautui.—

NANNA.

En tiedä. Olet kai oikeassa.

HISINGER.

Noh, se on selvä.—Sinä olit äsken plenskassa ja siksi noin itkevällä tuulella.—Rouva Salmberg tuokaa piimää. Ei Nannaa saa nauramaan muulla kuin piimällä!—(*Annette sisään ja sitten ulos*).

NANNA (nauraa).

Sinulla ovat niin vaksatut, viikset tänään.—Haiset kuin hajuvesipullo.

ANNETTE (uudelleen sisään).

Joko Nanna nauraa?

HISINGER.

Nanna panee aina toimeen liikuttavia kohtauksia, kun hän on humalassa, —mutta sitten kun hänelle lupaa maitoa, tulee hän kohta virkeämmäksi ja visertää kuin peipponen.—(*Airi sisään*).

AIRI.

Ah!—Äidillä on vieraita.—

HISINGER.

Onko hän tyttärenne?

ANNETTE.

On. Hän käy yhteiskoulua.—

HISINGER.

Yhteiskoulua!—

ANNETTE.

Neljännellä luokalla.—Hänellä oli hyvä pää,—siksi päätin kouluttaa hänet ylioppilaaksi. Sitten saa hän vaikka kansakoulun opettajattaren paikan,—niin ei hänen tarvitse raataa niinkuin minun on täytynyt.—
—Missä sinä olet ollut?

AIRI.

Toverini luona.

ANNETTE.

Luitteko läksyjänne?—

AIRI.

Ky-kyllä.—

ANNETTE.

Mene nyt kyökkiin syömään ja sitte nukkumaan—Odotä,—minä tulen järjestämään ensin kyökkiä.—
(*pois*).

HISINGER (nauraa).

Annette kouluttaa tyttärensä ylioppilaaksi—ehkä kansakoulunopettajattareksi.—

NANNA.

Te luulette ett'ei meikäläisistä voi tulla ylioppilaita kuin teikäläisistäkin, vaikk'ei meillä olekaan koti-opettajaa, joka vielä läksyt päähän pänttää, vaikka sitä jo koulussa kyllin jauhetaan. Olenhan minäkin läpikäynyt tyttökoulun ja Viipurin kauppakoulun—ja vielä täysin kiitettävillä arvolauseilla lähes kaikissa aineissa.

HISINGER.

Siksi oletkin kehittynyt sietämättömän monipuoliseksi. Ehkä Airikin kehittyi yhtä monipuoliseksi tässä kodissa.

NANNA.

Tässä kodissa!—Mihin hänen äitinsä hänet lähettää—ja millä varoilla?!—Jos kerran käynte itse tällaisissa kodeissa, vaikka olette ylioppilas ja valtion virkamies, niin miksi ei hyviä ylioppilaita voida tällaisessa kodissa kasvattaa.

HISINGER.

Ei riidellä—en minä ainakaan tahdo teidän arvon nousuanne vastustaa.

NANNA.

Emmekö me ole muka yhtä säädyllisiä kuin teikäläisetkin, emmekö me muka kelpaisi teikäläisillekin

rouviksi!—Ketä pukee kärpännahka paremmin, minuako, vaiko esittelijäsihteerin rouvaa jonka isä on kultaseppä eikä osaa muuta kuin kiskoa rahaa meikäläisiltä väärennetyillä sormuksilla. Mutta koska olen köyhän työmiehen tytär, ette tahdo minua naida, sillä Te naitte rahaa! Niin juuri rahaa.

HISINGER.

Huuda nyt vielä, "alas kapitalismi", kuin sosialistit torilla!

NANNA.

Sanokaa te viisas mies, joka valtion virkamiehenä hoidatte yhteiskuntaa niin erinomaisesti, onko oikein, että meitä solvataan, vaikka me emme ole sen kummempia kuin moni hieno rouva, joka elää siveänä aviopuolisena rikkaan miehensä kanssa ja on samalla jonkun nuoremiehen hutsuna.

Järjestäkää naisten elämä mailmassa toisin—antakaa meille kunnioitettu asema, niin meistä tulee ainakin yhtä hyviä vaimoja kuin teidänkin naisistanne—niistä itseviisaista farisealaisista— kaikessa siveydessään.

HISINGER.

Sinä olet oikein hermostuttava tänään.

NANNA.

Hermostuttava, kun kerran puhun vakavasti,—kun kerran selitän, että minäkin olen ihminen.—

3:as KOHT.

Liisi, Taube, Mikko, Alma.

HISINGER.

Jumalan kiitos, että tulitte. Kun Alma on poissa, saarnaa Nanna etiikkaa.—Ja se on sangen epäterveellistä.—

LIISI.

Älä viitsi saarnata Nanna.—Ei elämä siitä kuitenkaan parane.—

ALMA.

Ei elämä parane muilla kuin töillä.—

MIKKO.

Kyllä Sanni teki työn.—Löi konstaapelia korvalle, kun tämä vaati häntä mukaansa poliisikamariin.— Siitä työstä Sanni istuu nyt Hämeenlinnassa.—

TAUBE.

Älkäämme turmelko ruuansulatustamme jännittäväillä kertomuksillamme. Se tyyli on muuten vanhanaikuinen.—Viiniä pöydälle, tahi pöytä pellolle. —(*Annette*).

ANNETTE.

Hyvää iltaa, herra Taube! Hyvää iltaa tytöt! Kuka tämä nuori herra on? —

TAUBE.

Estetikan ja elämän tutkija—tätien yöhuoli, äitinsä sydäntauti, tyttöjen rakkausbasilli—civis academicus, 18 kesää nähnyt—ja hyvin mahdollisesti tuleva seurakunnan provosti Mikael Höijer.

ANNETTE.

Onko hän todellakin Mikael?—Noh mutta kyllä ne lapset kasvavat.—

TAUBE.

Oletteko tuttuja?—

ANNETTE.

Minä olen tuntenut Mikon ihan kapaloisena.—Voi kuinka hauska on nähdä Teidät noin suurena.—

MIKKO.

Oletteko te?!—

ANNETTE.

Minä olen ollut hänen imettäjänsä.—Voi, voi olen monta kertaa häntä pessyt ja paputtanut.

MIKKO.

Todella!—

ANNETTE.

Olen pussannut teitä sekä suulle, että—muulle.

TAUBE.

Noh, syleilkää toisianne oikein kokonaisuudessa.—(*Syleilevät*).

TAUBE.

Mikko, tarjoo samppanjaa mammallesi!—Löytyykö rouvalla?—

ANNETTE.

Kyllä—ja parasta sorttia.—

ALMA.

Sitten juodaan oikein Mikon malja?—

TAUBE.

Hänen miehistymisensä malja. (*Annette pois*). Vieläkö itket ensi lempesi esineen naimisiin menoa.—

MIKKO.

En!—

ALMA.

Etkä kanno rinnallasi hänen hiuksiaan.—Minä löysin kerran hänen kaulassaan mustan silkkinauhan ja siinä riippui medaljongi ja medaljongissa oli hiustuppo.—

TAUBE.

Oikein mustassa nauhassa! (*nauraa*).

MIKKO.

Älä viitsi. Olen aikoja sitten polttanut nauhan.—

ALMA.

Minä sen poltin ja Mikko nauroi.—Mikko nauroi alkuperäisyydelleen.—

MIKKO (*nauraa*).

TAUBE.

Skool! Mamka!—Nyt voit juottaa Mikkoon parempaa elämän nestettä,— kuin muinoin Anna rypälemehua.—(*Laulaa*) Kärlek och vin dig gudarne gifvit, hjärta som klappar en tärna så varm,— ungdom och vällust fröjd uti lifvet glödande kinder och svällande barm.—

LIISI.

Mikko on jo saanut viikset ja hieman laihemmat posket.—Hän ei ole enää niin hiematon, kuin ennen.—Förgyllning förgår men svinläder består.—

MIKKO.

Näin tänään Vikstedt'in.—Hän on päässyt koulu-ylihallitukseen,— siveellisyytensä vuoksi.

TAUBE.

Koulu-ylihallitukseen, jossa oli se surullisen kuuluisa— skandaalijuttu—oikea Harden-Moltke—kassationijupakka.

HISINGER.

Ah!—Mitäh!?

MIKKO.

Vikstedt oli niin laiha—ja hänen ystävänsä oli niin lihava.—

TAUBE.

Noh, nyt ymmärrän, miksi Vikstedt oli Annalan hyvä ystävä. Vastakohtat hakevat toisiaan.—Annala on viaton kuin imeväinen lapsi ja Vikstedt on 20:en vuosisadan sivistyksen loistokukka.—

HISINGER.

Annala on lihonut Isänmaan mädännäisyyden mustassa mullassa.—

LIISI.

Noh, hänen ei ole käynyt kuin Soinisen Vikin, joka isänmaan ja siveellisyyssaatteen palveluksessa tuli yhä kalpeammaksi—joka nyt on mielenvikainen ja hulluinhuoneessa.—

TAUBE.

Ei ihmisen ole yksinänsä hyvä olla.—

LIISI.

Soinisen Viki meni rahojen vuoksi naimisiin pari kuukautta sitten erään rikkaan lesken kanssa, mutta hänen vaimonsa karkasi jo ensi yönä.—

TAUBE.

Voisin heille nauraa, jos en olisi Vikstedt'in kanssa samassa vekselissä.—

HISINGER.

Noh, nyt Taube rupeaa filosofeeraamaan, silloin olemme hukassa.—

LIISI.

Minä en filosofeeraa—ainakaan ääneen. Se vaan kuluttaa hermoja,— eikä muuta maailman menoa.—

ALMA.

Minut filosofiaa saa haukottelemaan.—

NANNA.

Minut se saa itkemään.—

ANNETTE.

Ja minut murhahaluiseksi.—

TAUBE.

Noh, noh lakataan sitten.—Murha on sitä vaarallista uutta muotia.—

ANNETTE.

Se on vanha muoti.—

HISINGER.

Maljanne rouva.—Teitä emme me ainakaan murhaa, sillä viininne on mainiota, kotinne aistikas ja ystävänne herttaiset. Terveydexsenne.

TAUBE.

Mutta rouva Salmberg te olette vaan muuttanut asumaan bortom all ära och redlighet.—Me ajoimme Mikon kanssa vanhaan paikkaan Merimiehen kadulle,—naputimme ovelle—eräs vanha piika avasi.—

ALMA.

Se oli Fiina.—

TAUBE.

Ja lölyytti meitä pahanpäiväisesti.—Pyysimme anteeksi, että olimme erehtyneet, mutta hän sanoi, että poliisin on vangittava kaikki, jotka häiritsevät kunnollisten ihmisten yörauhaa, ett'ei enää ole kainoinkaan nainen suojattu. Kaikki eivät siinä huoneessa olleet kuitenkaan yhtä kainoja, sillä näin minä ovenraosta ainakin yhden naisen paljaat sääret.

LIISI.

Se nainen oli Heinoskrämpän nuori vaimo.

TAUBE.

Fiina, se vanha kaappi sekoitti oluet ja viinat yhteen.—Puhui Sigridistä ja vankilasta ja veljensä avioliitosta ja Laitiskasta ja veljen murhasta ja isän juoppoudesta,—jonka jälkeen eräs mieshahmo uhkasi meitä revolverilla ja akka heitti vettä perässämme sitä parhain tuoksuvinta.—ikkunoihin ilmestyi naamoja, luullen meitä kai salapoliiseiksi tahi murtovarkaiksi.—Me peräydimme hyvässä järjestyksessä, astuimme issikkaan ja rupesimme miettimään uutta sotajuontaa.—Silloin eräs pieni tyttö huusi: päivää—joka huuto kaikui kuin apujoukon huuto voitetuille. Se oli—Rosa—ketterä laihasäärinen otus, joka aina vilkasi kamarin ovesta, kun toi olutta Alman kyökkiin.—Hän sanoi, että asuitte täällä, vaan neuvoi ensin Liisin luo, sillä hänen tädillään ei ole vakituisia hyryrläisiä.—Ymmärsimme yskän—etsimme mylady Liisin ja hänen gouvernanttinsa. Ja nyt olemme täällä.—

NANNA.

Joku kolkuttaa! (*Annette ulos*).

TAUBE.

Kotitarkastus!—Onko teillä kiellettyä kirjallisuutta?—

ALMA.

Ei, ainoastaan rakkauden kirjeitä.

ANNETTE (takaisin).

Sigrid on palannut vankilasta,—mutta ei ole ollut kotona koko päivään,—eikä ole vielä saapunut.—Erkki kysyi minulta, oliko hän täällä, sillä hänen äitinsä on kovin levoton.

HISINGER.

Sinun ihanteesi ja sosialistisi Nanna! Se haiskahtaa jo vähän ruudille. —

NANNA.

Etsikö Erkki häntä?

ANNETTE.

Kai mar! Koska näytti niin hätääntyneeltä ja kalpealta.—

MIKKO.

Onko hän Sigridin sulhanen?—

TAUBE.

Ei. Erkki on kieltäytynyt kaikista inhimillisistä tunteista.—Hän vaeltaa ympäri Helsinkiä kuin uusi Vapahtaja, sokeita näkeviksi tekemässä, nilkkuja tukemassa ja köyhille saarnaamassa sosialismin evankeliumia.—

HISINGER.

Sitten kun Vikstedt eroitti hänet raittiusseurasta Nannan tähden, niin hän meni työväenyhdistykseen, julisti sotaa yhteiskuntaa vastaan, vaikka itse puolusti rauhan aatetta, rupesi sosia_listiksi_, anar_kistiksi_, a_teistiksi_, materia_listiksi_ ja internatsuna_listiksi_, mutta ei juristiksi.—

TAUBE.

Noh, siksi hän vaalii Sigridiä, kuin sisartaan, antaa osan palkastaan Laitiskalle, auttaa Laitista tekemään lantakuormia,—tuudittaa heidän nuorinta vesaansa uneen, piirtää vauvoja vanhemmille,—opettaa laskentoa pojalle, kantaa ruokaa Hennalle sairaalaan.—Ja mulkoilee silmillään minua joka kerta, kun tulen häntä vastaan kadulla.—

MIKKO.

Oikea profeetta.—Mutta kukaan ei ole profeetta omassa maassaan, niin ei myös pyhä Eerikkimme.—

HISINGER.

Kunhan hänellä vaan ei olisi Browning revolveria yllä.—

TAUBE.

Ei ajatella niin repäiseviä asioita.—Muistetaan vaan rakkautta.—
Laula meille jotain Liisi.—

LIISI

(laulaa muitten kanssa). Onhan se rakkaus sukkela tauti, riivaa se meitä, riivaa se teitä—varkahan tavalla se vaanii ja lyö, olkohon päivä tai olkohon yö.—Nuorta ei säästä se, vanhaa ei heitä.

KÖÖRI.

se rakkaus—se rakkaus—

LIISI.

Torpparipoikasen päässä se teuhaa, köyhänkin rikkaalle laittavi rakkaan, viekkaan ja vanhan se pauloittaa. Hulivili hurjankin ansaan se saa. Tuuman se tuo jok'ei vuosihin lakkaa.

KÖÖRI.

se rakkaus—se rakkaus—

LIISI.

Yrtit ja noidat ne sille ei mahda, Kerjuri hupsuli on kainalokulta.
Hitto sen ties', mikä lie mikä ei, Lampolan Jaskankin hirtehen vei.—
Niinhän se on kuin öljyä, tulta.

KÖÖRI.

se rakkaus—se rakkaus.

(*naurua*).

ERKKI (ulkoa)

(*kiihkeää koputusta*). Avatkaa ovi!—Avatkaa, taikka me murramme sen auki.—Sen me voimme nyt tehdä tässä tapauksessa, sillä siellä asuu Sigridin täti, joka tuntee minut. Avatkaa!

ALMA.

Pullot pois!—Muuten joudumme kiikkiin,—jos heidän mukanaan on poliiseja.—(*kaikki hyörivät*).

ANNETTE (lähentelee ovea).

Se on Erkki!—

TAUBE.

Vai Erkki!—Minkä Jairin tyttären hän aikoo täällä kuolleesta herättää?

NANNA.

Minua hän etsii?—

HISINGER.

Älä pelkää.—Minulla on myöskin Browning revolveri!

ANNETTE (ulkoa).

Älä häntä tänne tuo!—

ERKKI.

(*Sigridin ruumis. Muita miehiä*). Hän oli kateissa aamusta saakka. Vanhempansa luulivat hänen olevan täällä. Minä kävin katsomassa, mutta sain kieltävän vastauksen. Poistuessani täältä näin teidät tuossa meren rannalla ryhmässä jotakin ympäröiden. Kuin salama leimahti minussa aavistus siitä, minkä nyt selvänä totena näemme edessämme. Sattumalta tapaukseen joutunut lääkärikään ei voinut merestä nostetulle mitään muuta kuin meille todistaa: "Hän on kuollut."

NAISET.

Kuollut.—Sigridkö kuollut!—

ALMA.

Kuka on syypää?!

ERKKI.

Kysytte syyllistä!—Se on nykyinen yhteiskunta. Missä määrin toiset elävät ylellisyydessä, samassa määrin toiset uupuvat puutteeseen, aina kuolemaan saakka. Sigrid Laitinen tuossa on meille taas yksi todistus.

(*Laitiska tulee*).

HISINGER.

Mennään pois!

ERKKI.

Menkää ja ainaseksi! Jos toimisimme elämässä niin kuin te, niin ampuisimme teidät ja koko teidän yhteiskuntanne, vaan sitä emme tee, sillä tulevaisuus kehityksen kulusta on sittenkin meidän, meidän, jotka te olette syösseet kellarikerroksen kurjuuteen.

LAITISKA.

Sigrid—onko hän kuollut?—Elämäni, elämäni! tarkoin sinä minulta onnen ryöstit.—Miksi pitää minun vielä tämäkin kalkki juoda!

(Esirippu).

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KELLARIKERROKSESSA: VIISINÄYTÖKSINEN NÄYTELMÄ ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before

downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in

writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation’s EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to

the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.